

Published and distributed under permit No. 478, authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post-Office of New York, N. Y. By the order of the President. A. S. BURLISON, Postmaster General.

ՃԻԼՏ 4

ՆԻՒ ԵՕՐՔ, ՓԵՏՐՎԱՐ 15, 1919

ՆՕ. 7

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Արապ Իմփերաթօրըդը

Միլէթ վէ Գիլիսա

Ինկիլթձէնին ԹԱՀՍԻԼԻ

ՄՕՐԿԸՆԹՀՕՆԸՆ ՇԷՀԱՏԷԹԻ

ՄԻՒԳԻՒՏ ՄԻՒԼԱՀԱԶԱԼԱՐ

ՍԱԼ Ը ՍԱՊԸԳԱ ՏԱԻՐ

ՄԷՄԼԷԳԷԹՏԷՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Weekly Periodical

"CILICIA"

Published by

HAIG PUBLISHING CO., 138 E. 26th St., New York

Կ Ի Լ Ի Կ Ի Ա

ԻԼՄԻ, ՍԽԼԱԳԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ
ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

Ճիւմաս Էրթէսի կիւնէրի նէր օլունուր

CILICIA

A Scientific, Moral and Political
WEEKLY PERIODICAL
Published by

HAIG PUBLISHING COMPANY

Մուշարրիւր՝

Նաւեր՝

ՍՏԵՓԱՆ Պ. ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ ԼՈՒՏԵՐ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ
ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Editorial Staff:

S. B. JACOBIAN
H. ADADOURIAN

Business Manager:

L. B. JACOBIAN

ԱՊՕՆԷ ՊԵՏԵԼԻ

Սէնէվի\$3.00
Ալթը ալըրը\$1.75

YEARLY SUBSCRIPTION

Domestic\$3.00
Foreign\$3.50

Entered as second-class matter November 13, 1916, at the post office at New York, N. Y., under the act of March 3, 1879.

Vol. IV.

February 15, 1919

No. 7

ԻՆԹԱՐ Ը ՄԱԽՍՈՒՍ

1. «Կիլիկիա»նըն սէնէլիւի վէշին \$3.00, վէ ալթը ալըրը \$1.75 օլտուրը հալտէ, Ապօնէ պէտէլի Money order եա check թարի-գիւլէ իրաալ օլունմալը. check իշին 5 սէնթ ֆաղլա կէօնտէրիւրէրէ:

2. «Կիլիկիա»նըն սէնէսի Յունվարտան Յունվարա տըր: Շա-յէտ պիրի մէճպուրի օլարադ 6 ալըրդ սըփարըշ էտէրսէ, Յունվար-տան վէ եախօտ Յուլիստէն պաշլամալը տըր: Արատա սըփարըշ է-տէնլէր՝ Յունվարտան եա Յուլիստէն սըփարըշ կիւնիւնէտէք կէշէն վաղթ իշին տախի թէէտիւլէ էթմէլի տիրլէր:— Պու կիպի ապօնէ-լէրէ՝ կէշմիշ նումէրօլարտան վար իսէ կէօնտէրիւր իդ:

3. Ատրէսլէրինի թէպտիլ էտէնլէր անիտէ պիր դարտ իլէ էսքի վէ Էէնի ատրէսլէրինի (ինկիլդճէ եազարադ) պիդէ պիլտիրմէլէրի արդու օլունուր:

4. Էտրէս թէպտիլաթընտա, վէ շախսի չէքլէրտէ 5 սէնթ կէօնտէրիւրմէք կէրէք իտիլինէ տաիր միւքէրրէրէն էտիլէն իսթա-րաթը պաղըլար կէօրմէմիշլէր կէօրիւնիւլօր: Լութֆէն պու խու-սուլարա տիգզաթ օլունսուն: Ապօնէլէր պու կիպի ուֆադ սալը-լաճադ չէլէրտէ հիմմէթլի պուլունարադ պիդի խալի ֆաղլա մէսա-րիֆտէն գուրթարմըշ օլաճաղլար:

Պիլնիւմի մուխապերաթ աթիտէֆի ատրես կէօնտէրիւրմէլի՝

HAIG PUBLISHING COMPANY

138 EAST 26TH STREET

NEW YORK. N. Y

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԱՐԱՊ ԻՄՓԵՐԱԹՕՐԼԸԼԸ

Եկնի թէշէքքիւ էթմիշ օլան Հիճազ փա-տիշաշլըղընըն Վէլիի աշտը շահգատէ Զէյզալ փարիստէ պուլունուպ, սուլ՝ զօնֆէրանսըն-տան Սիւրիա, Պաղեստին վէ Մէսօփօթամիայը տախի թալէպ էտէյօր, չու էսաս իւզէրինէ քի, պու գըթալարտա մուզիմմ էհալի եա քիւլլէն եա տա փէք ազիմ էքսէրիյէթլէ Արապ գալմընա ա-խտ տիրլէր: Պու իտտիա եինէ Արապիսթան վէ ճիւլարընտա պիր Արապ իմփէրաթօրլըղը թէշ-քիւ էթմէք թասալվուլընտան իպարէթ օլարապ աթիտէքի էսպապա մէսնի պիզէէ գապիւ ի ի-թիլազ տըր:

1. Հիճազ Հիւքիւմէթ ի ճէտիտէսինին փաթախթը օլան Մէքքէ՝ Մուհամմէտին թիւր պէսի միւնասիպէթիյլէ 200 միլիոն նուֆուս-տան իպարէթ օլան Իսլամ տիւնեսաընը մէզէէ-պի մէրքէզի վէ Հէր թարաֆտան կէլէն Հաճի-լէրին զիյարէթիեաշը օլարապ, օրատան տիւն-եսանըն չար ճիւլէթինէ թէշսիր վէ գուլվէթ եա-յըլաճապ տըր: Պու զիյարէթլէր սալթ մէզէէպի պիր այն ու առէթէ միւնհասըր գալմըշ օլա-լար պէլքի իթիւրազա պիր Հազգըմըղ օլմաղ ի-տի. յաքին գատիմտէ օլտըղը կիպի շիմտի տա-խի Մէքքէտէն մէզէէպի, փօլթիթի, իւմի, իւն սի վէ թիւճաթի թէշսիրլէր եալըլաճաղընտան օրասընը տիւնեսապա պիր մէրքէզ մազամընա զօմապ քեար ը ազլ տէյիլ տիր:

Օ իմփէրաթօրլըղ պազի վէ միւհէմմ գալ-աղգճա Իսլամիյէթին թէշսիրի Հէր վաղըթ ճա-րի օլարապ, Քրիսթիան մէտէնիյէթինէ մուղա-յիր պիր գուլվէթ տիւնեսաա Հիւքմըն օլա-ճապ տըր: Պախուսուս Իսլամիյէթին թալիմաթ վէ նիշանիեաշը, մէսլէք վէ թարիխի կէօզ էօ-նիւնտէ օլարապ, էսքի Սարասէն ճէնքիլէրինէ վէ դասպ ու դարէթլէրինէ մէյտան վէրմէք էյի օլ-մալաճաղընը Հէր քէս պիլիր: Գուրանըն «Ղայ-

րի միւսլիմլէր» Հազգընտա ճարի օլան էֆքեար վէ թէնպիհաթը՝ գալմըլարըն իթթիհատընա վէ տիւնեսանըն պէլամէթինէ փէք պէօյիւք պիր թէշ տիտ օլաճապ տըր: Իսլամիյէթին Հիշ պիր վէճէ լէ տիւնեսաա պէօյիւք պիր գուլվէթ օլմասընա միւսաատէ էտիլմէմէլի տիր:

Իսլամիյէթին փօլթիթի իւնսիւրիւ քէն-տինտէն ալընտըգտա, կէրիտէ տին տէյէճէք չօզ պիր շէյի գալմաղ: Րօմա փափալիլիյի Քը-րիսթիանլըղ տախի փօլթիթի պիր գուլվէթէ թաշվիլ էտէէք տիւնեսաա պիր գաշ տէհը քէն տի թէշսիրինի միլլէթլէր վէ տէվլէթլէր իւ-զէրինէ իշլէթտի իսէ տէ, պուլունու Քրիսթիան-լըղա մուզիլըր էսէրլէրի կէօրիւլէրէք, օլ փօլթ-թիլա պօղուլտու, վէ տիւնեսանըն իտարէ ի սի-յասիյէսի՝ տիւնեսալի Հիւքիւմէթլէր էլինէ վէ-րիլտի: Իսլամիյէթ պու ճիւլէթլէ Քրիսթիանլըղ տան փէք Փարզլը օլարապ, փօլթիթի պիր տա յազ օլմատըգճա տուրամաղ: Օլ էճլտէն տիւն-եսանըն մէրքէզի վէ մուհիմմ պիւր գըսմընտա կէ-նիշ պիր Հիւքիւմէթ ի Իսլամիյէ թէշքիլինէ միւ սաատէ էթմէք՝ զէմանըն բուհընա վէ մաթլու-պընա մուղայիր տիր:

2. Արապիսթանըն էթրաֆը պիւթիւն Իս-լամ մէմալիքի վէ տէվլէթլէրի իլէ մուհաթ օլա-րապ, մէրքէզտէ գուլվէթլի պիր մէմլէքէթ ի Մուհամմէտիյէ միւսաատէ էթմէք՝ պիրաղտան Հէփ պու Իսլամ գուլվէթլէրինին պիրլէշիպ Քրիսթիան մէտէնիյէթինի մէյտանտան գալտըր մալարը տէմէք տիր: Աֆրիգա սալքի պիւսպիւ-թիւն նիմ պէտէվի գապիլլէրլէ մէսքիւն օլուպ, մաազ Ալլաշ պէօյլէ պիր Հարէքէթ վուգու պու-լուրսա, գարա աֆէթին տէշէթիւտէն տիւն-եսալը քի՞մ մուհաֆազա էտէճէք տիր: Մըսըր, թուլուս, թարապլուս, ճէզար, Մաղըղ պէ տէրունի գըթատա միւթէմէքքին պիւհիսապ զէնճի գապիլլէրլէր գօլալաճա պիրլէշիպ եէնիտէն Սարասէն գալղալարը իլէ պիւհիսապ գուլլարըն գանընա կիրէճէքլէր:

Շիմալտա Աճէմ վէ թաթար, քէզա Աֆղա-նիսթան իլէ Պէլուճիսթան, շարգտա Հինտիս-

Թանձն վէ Զինմէնիւն զայն իշ Իսլամ գը-
թալարը, էլ Հասըլ 200 միլեօն Հիսապ օլունան
Իսլամ տիւնեասը պիւրէշիպ, էվրօփանըն Քը-
րիսթիան մէտէնիյէթինի վէ Հիւքիւմէթլէրինի
թէՀտիտ էտէճէք տիրէր. վէ պէօյլէճէ մէսէլէ
մէզէշիպ պիւր գուվլէթ օլմատան չըգըպ փօլի-
թիգի պիւր թէՀտիտ պիշիմի ալաճագ տըր: Փան
Իսլամիգմ Հասըթթի Հիշ պիւր վազըթ ՄուՀամ-
մէտիլէրին Փիքըրինտէն ուզագըլանմամըլ օլարագ
ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա գուվլէթլէրինէ գար-
չը կէլէճէք պիւր գուվլէթէ մալիք օլտուգըլարը
կիպի գըյամ էտէճէքլէրինտէ շիւպէէ եօգ տըր:

Պու կիւն փարա գորույլա վէ գորգուտան
նաշի րաՀաթ տուրույօր կիպի կէօրիւնէն Միւս
լիւմ գաւմըլարըն տէրունինտէ «խինգիւր կեալուր
լարա» գարչը ատաւլէթ լաղըմըլարը սաղըլ եա
թըյօրըլար, վազթը կէլիպ տէ Հէման պիւր քիպ-
րիթ չալընտըղը կիպի Հէփսի աթէշ ալըպ տիւն
եալը վիրան վէ Քրիսթիանըղը եէր իլէ եէք-
սան էթմէք իւզըն տէՀշէթլի պիւր Հիւճմ վուգու
պուլաճագ տըր: Շիմտի Ինկիլթլէրին էլինտէ
պուլունան Պաղտատ վէ Շամը, չարգըն միւճէվ
Հէրլէրի սալըլան օլ իքի շէՀրլէրի տախի իս-
թէյօրըլար քի քէնտի գուվլէթլէրինի գաիմ է-
սասըլար իւզէրինէ գօյուպ, իլէրի իշիւն Հազըր
տուրսունըլար:

3. Արապիսթան վէ էթրաֆընտա պիւր Ա-
րապ իմփէրաթօրըղընըն թէՀսիսի օլ ճիվար-
տա պուլունան Քրիսթիան գաւմըլար իշիւն փէք
միւՀլիք օլաճագ տըր: Պու սըրատա էն գիյատէ
գարար չէքէճէք օլանըլար Սիւրիալը վէ էրմէնի
Քրիսթիանըլար օլուպ, Հաթթա Անատօլու վէ
սէվաՀիլին Րումըլարը պիլէ այագ ալթընա կէ-
տէճէքլէր տիր: Զաթէն Իսլամ թասալլութա-
րընըն տէօթիւնթիւսի օլան պու գատիմ միլլէթ-
լէրին մէյտանտան սիւփրիլիւպ դալտըրըմասը
սալթ քէնտիլէր իշիւն տէյիլ, իլա էվրօփա ի-
շիւն տախի պէօյլէք պիւր մուլաթարա օլաճագ
տըր: Կէշմիշ ասըլարտա վուգու պուլմուշ օլան
Իսլամ վէ Թաթար Հիւճմլէրինտէ էրմէնիսթան՝
պու կիւնքի Պէլճիգանըն եալաղըղը կիպի տիւշ-
մէն էօնիւնէ չըգըպ անըն գուվլէթլէրին չիտ-
տէթլինի քէնտի իւզէրինէ ալմագա րապի օլմուշ
տըր:

էվրօփայը չարգըն պարպարըլընա գարչը
միւտաֆաա էտէր իքէն քէնտիսի նէ՝ պէօյլէք
գիյանըլար չէքմիշ իտիյինի էօյրէնմէք իշիւն թա-
րիս սահիֆէլէրինէ միւրաճաթ էտէլիմ: Ըին-

կիգ վէ Թիմուրլէնկ սէլլէրի վէ Սարասէն Հիւ-
ճիւմլէրի չօգտան էվրօփայը թուֆան իլէ պէր-
պատ էլլէմիշ իտի էյէր արատաքի պու Քրիս-
թիան գաւմըլար անլէրին գարչըսընտա պիւր
սէտտ կիպի տուրմասալար իտի: էվրօփա պու
կիւն պիլէ եարտըմ էթմէլի չիւնքի պիլ քէնտի
նի կէշմիշտէ նէ՝ Հիւճմ վէ աֆէթլէրտէն գուր-
թարմըլը:

Իմտի արատա էՀէմմիլէթսիգ կիպի կէօ-
րիւնէն պու ուֆագ միլլէթլէր՝ էրմէնիլէր, Սիւ
րիանըլար վէ Րումըլար կէշմիշտէ օլաղըղը կիպի
պու կիւն տախի էվրօփա մէտէնիյէթի վէ Քրիս-
թիան տիւնի նօգթայը Նաղարընտան փէք մու-
Հիմմ իսթիՀքեամ մէրքէվլէրի օլմալը տըր: Պիւր
Արապ իմփէրաթօրըղը թէշքիլինտէն չօգ զի-
յատէ քեարը ազլ տըր՝ Սիւրիատա, էրմէնիս-
թանտա, վէ Անատօլուտա իւշ միւսթագիլ Հիւ-
քիւմէթլէր թէշքիլ էտիպ, անլէր արատընտա
պիւր կէօնէ իթթիՀատ թէրթիպիլէ Արապ վէ
Թիւրք թէՀիլքէլէրինէ գարչը էմին պիւր իսթիՀ-
քեամ թէտարիք էթմէք:

4. Պիզգաթ Արապ գապիլէլէրի իշիւն խա-
լըլը տէյիլ տիր պիւր Իսլամ իմփէրաթօրըղը
Հիւքմիւ ալթըրիտա պուլունմագ: Շահգատէ
Ֆէյյալ քէնտիսի Արապ ահիլի իլէ Փարիստէ
ՍուլՀ Գօնթիլյանսընըն Հուգուրընտա տուրուպ
Սիւրիա, Պաղտատին վէ Մէսօփօթամիայը տիւն
եանը օլ էսքի տէմօրաթիք (?) Հիւքիւմէթի ի-
շիւն թալէպ Հյլէթիյիտէ կէօրիլտիւ քի, Իս-
լամիլէթ թէրալըլը Իօլունտա կէշմիշ ասըլար-
տա պէլլի պիւր տուրմ ո լմամըլ տըր: Ոսյալ իլէ
պիւն պիւր կէճէ րէսմէլէրի թասալվուր օլունա-
պիլիւր, լաքին պու կիւն Հաղիգաթը Հալ նէ՝
տիր:

Ճագըրը Հալ, ճէՀալէթ, եաղմաճըլըգ, վէ
ախլագսըղըղը օլ էՀալինին էօմրիւնիլ թէշքիլ
էտէն իւնսիլըլէր տիր: Արապիսթան պատիլէ-
լէրինին (չէօլլէրինին) պէտէվիլէրի Հալինտէ
ասըլարտան պէրու տիւնեանըն մէտէնիյէթինտէ
պիւր Հիսսէլէրի օլմամըլ տըր: Տահա էյի տիր
քի, Ինկիլթէրա, Ֆրանսա թէՀսիլի թահլըն-
տա, էրմէնի վէ Սիւրիալը Հէմ Րում գօմշուլա-
րընըն էօրնէյիլէ իմթիսալէն Արապիսթան էՀա
լիսի տախի պէտէվիլիքտէն մէտէնիլիլէ կէշ-
սին, մէքթէպլէր վէ սէնաթիսանէլէր թէՀսի-
սիլլէ պու կիւնքի իլմ ու իրֆանա սահիպ օլսուն
լար: Պօյունտըղըն պիւր թարաֆընա գաթըրը
վէ տիկէր թարաֆընա գարըսըն գօշուպ, տիւն

եանըն էն միւնպիթ արագիսի իւզէրինտէ թօի-
րաղը չըզմատան իսէ, նէվ իճատ մաքինալարլէ
զըրաթա պաշլալդ ճիհանը մահսուլաթ վէ
հայլանաթ իլէ տօլտուլսուն:

«Ալլահըն ճէննէթի» թէսմիյէ օլունան օլ
միւպարէք տիյարըն տէմիր գափուլարընը Գը-
րիսթիան մէտէնիյէթինէ գարշը աշըպ, իլմ ու
հագիգաթըն ճէլիլ նիմէթլէրի իլէ օլ տիյարը
մալամալ էյլէմէք՝ պէշէրիյէթէ նէ՝ ազիմ պիր
խըտմէթ տիր: Թապէն խաչալի մէշըէպ սահիպի
օլան օլ էհալիյի Աբրահամ վէ Դաւիթին կիւն-
լէրինէ կէօթիւրիւպ, մէզմուրլար վէ փէյղամ-
պէրլիքլէրլէ անլէրին Փիքրլէրինի տօլտուր-
մադ, վէ վազըթլարըն թէմամիյէթինտէ պէյն
էլ պէշէր գահիր օլան միւպարէք Ուլասսեհարըն
պէշարէթի հագըընտա հէր քէսի խապէրտար
զըլմադ, վէ Գիլասա թարիխինտէ կէօրիւլէն իլք
մուվաֆֆադիյէթլէրին տէվամը օլմադ իւզրէ
պիւթիւն Արապիսթանը Գիլիսա վէ մէքթէպլէր
լէ թէգեին էյլէմէք, Գրիսթիան տիւնեասընըն
նիշանկեհաշը պու օլմալը տըր:

Պու մէսուտ էյամըն կէլմէսինէ չալըշահագ
էէրտէ թէքրաթէն «Սարասէն ճիհատլարըն»նա
մէյտան աշմադ վէ տիւնեայը իսլամ թէշտիտի-
նէ մազհար գըլմադ լաղըմ տէյիլ տիր: Ումա-
րըզ քի Հիճագ փատիշահլըղը քէնտի տար տա-
իրէսինէ միւնհասըր գալարագ, սէնէլէր վէ տէ-
հիրլէրին թէճրիպէսիլլէ թէրադգը կէօսթէրմէ-
սի նիսպէթինտէ տարիշէսինի թէվսի է միւսասա-
տէ պուլահագ տըր: Ալլահըն պու կիւզէլ տիւն-
եասընտա հէր քէսէ Փուրսաթ վէրիւմէլի վէ հէր
լիյագաթ իւճրէթինի ալմալը, քէգա հէր զուլմ
ու զատըրն վէ Փըսզ ու Փիւճուրըն եօլու քէսիլ
մէլի տիր:

ՄԻԼԼԵԹ ՎԷ ՔԻԼԻՍԱ

Միլլէթիմիզին էօմրիւնտէ դաշթ պիւհրան
լը հալլարտան կէշիյօրուզ: Թէրաղը ի սիյասէ-
թին պիր եանա եախօտ օլ պիր եանա աղմասը
պիզիմ իշիւն հայաթ վէ մէմաթ մէսէլէսի տիր:
Էրմէնիլէր էօլիւպ թէլէֆ օլտուլար իսէ տէ,
հալա էրմէնիլէր էօլմէտի, վէ իւմիւտիմիզ պու
տըր քի սօնէրմէնի քէնտի բուհընը թէսլիմ է-
տէնէտէք էրմէնիլէք եաշալըպ սէօյլէյէճէք
տիր:

Սիւրկիւն վէ գըրղըն հէնկեամընտա նազիք

գատընլարըմըղըն պիլէ իպրագ էթտիքլէրի սէ-
պաթ վէ չէճաաթ, եէթիմ մասուլարըն էօմրիւն
տէ միւշահատէ օլունան սատագաթ վէ միւսինն
լէրիմիզին ինանըլմադ սապր վէ իպրէթլէրի հէր
նէ գատար գան վէ կէօզ եաշը սէրկիւզէշլէրի
իլէ գարըշըզ պիր բօման իսէ տէ, էրմէնիւնին
հալ ունէյրէթինէ տաիր տիւնեայը հայրէթտէ
պրագաճագ վագըլար տըր:

Ալթունըն գըյմէթինի սարրաֆ պիլտիլի կի
պի էրմէնիւնին ուլուվիլիյէթինի տաիր մէտէնի
միլլէթլէրին էն իլէրիտէ օլան ատէմլէրի թանը
լըպ ալէմէ իլան էտէյօրլար: Շարգըն նիմ պէ-
տէվի Թիւրքլէրինին, Գիւրտլէրինին, Արապ վէ
Աճէմլէրինին թահգիր էթտիքլէրի պու ուֆա-
ճըզ նէսլ՝ Թարիխլինաս վէ էհլ ի սիյասէթ օլան
նիշէ էսքի վէ եէնի զէվաթըն կէօլլէրինի գա-
մաշտըրաճագ տէրէճէտէ փարլագ պիր միւճէվ-
հէր հալինտէ՝ գուլմ ու թէյատտի չամուրլա-
րընըն իշինտէն զիյա վէրիյօր:

Կէշմիշտէ չօզ տէֆա օլտուլը կիպի պու
տէֆա տաիր Շարգըն պու մէմտուհ նէսլի փօ-
լիթիզի հիսապլարա վէ իքթիսատի հըրսլարա
գուրպան սունուլահագ՝ մը, եօգսա պունտա
արթըզ տէհրլէրին էսարէթինտէն գուրթարլա
ճագ մը... իշթէ պու տըր սապրսըզլըզլէ պէք
լէտիյիմիզ խապէր: Հէր պիր էրմէնիւնին կէօղիւ
կիւնտօղույա չէվրիլիշ օլարագ իւմիտ չաֆա-
գընա հասրէթ իլէ պէլէյօրուզ:

Լաքին պիզիմ իշիմիզ սալթ պէքէմէք օլ-
ղընըն սէօքմէսինէ վէ խէլաս կիւնէշինին իշրա-
մալը տէյիլ տիր: Կիւնիւն Փուրսաթլարընը գուլ
լանարագ իշլէմէլի, վէ տահա պէօյիւք Փաա-
լիյէթլէրին թէմէլինի գուրարագ միլլի իտէա-
լըմըղը իքմալ էթմէլի իզ: Տիւնեա եէնիտէն գու-
րուլույօր, վէ ումուճի թէճէտտիւտ սըրասըն-
տա պիզ տէ քէնտի հիսսէմիզի իճրա էտէրէք
ալէմին իհեասընա եարտըմ էթմիշ օլմալը ըզ:
Ձիրա պէշէրիյէթ պիր պէտէն օլտըղը հալտէ,
անըն պէօյիւք վէ քիւշիւք հէր պիր ուզվը՝ մու-
ալլէն պիր փլանա կէօրէ ահէնկ վէ զարէթ իլէ
իշլէմէլի տիր:

Պէշէրիյէթ պէտէնիւնտէ իշթիրաք ը հիսս
տուլղուսը՝ պու կիւն հէր հանկը պիր վագըթ-
տա օլտուլղընտան զիյատէ հագիզի վէ գուվվէթ
լի տիր: Տէնիզտէ ուֆագ պալըզլար իրի պա-
լըզլարըն միտէլէրի իշիւն տիւր թասալվուրը
թէպէտտիւլ էտէրէք ալէմ ի հայաթտա հէր-մախ
լուզ իշիւն եէր վէ զըտա վար վէ հէր պիրի քէն

տի հիսսէսինէ միւսթաճազդ տըր տուչղուսը իւրի կիտիօր: Զիրա թէտգիդաթ իւէ կէօրիւ լիւօր, քի, ալէմին թէրթիպինտէ հիւս պիր մախ լուգ տիկէրինին հալաթընա թէարրուգ էթմէյէ-րէք, հիւսն ի միւսպատէյէ իւէ հէր քէսէ ֆուր-սաթ վար տըր:

Ամէրիգա տէմօքրասիսինին բուհընը պիր թէք իպարէյէ սըղտըրըպ անը շու սըրատա տիւն հալա իլան էտէն բէիսիմիդին իֆատէսինճէ, լէթ իւէ սիլանէթ էտիլմէլի: Էրմէնինին նէվ իւրինքի կիպի մուգատտէս օլարագ ալին ատա-ուֆագ միլլէթլէրին տախի հուգուգը պէօլիւքլէ ճատ թօլարըր եօգ, սէրվէթի եօգ, տէհէթի եօգ, լաքին մանէվի գուվլէթ վէ լիյադաթը, թարիս վէ շէճաաթը, վէ հիւրըրիյէթ իշիւն սէօն մէղ պիր հասրէթի վար տըր: Պու խասսիյէթ-լէր սայէսինտէ շու մաղաուր միլլէթէ թէքրա-րէն ֆուրսաթ վէրիլիւր տէյու իւմիտ իւէ պէք-լէմէքտէ իղ:

Միլլի իհեամըղա թէէսիր էտէճէք վասիթա վէ գուվլէթլէր միւթէնէվիլի օլուպ, պու արա-տա անլէրին անէնկլէ իշտաշըգ էթմէլէրի էլ-ղէմ տիր: Միլլէթի պիր խասթալա, վէ պու գուվլէթլէրի հէքիմէր էնճիւմէնինէ թէշպիհ էյ Վէտիյիմիդ հալտէ, պիլիմ իշիւն պիր գոնսօլթօ իճրա օլունուչօր տէյէպիլիւր իղ: Շու հալտէ գօր դարըղ քի գոնսօլթօ՝ միւսմատէլէյէ, նիղալա վէ վուրուշմալա թէպէտտիւլ էթմէսին: Հէր պիր հէքիմ խասթալը պիր թարաֆա շէքիշտիրիւր, եէքտիկէրէ մուղալիւր թէրթիպլէր վէ իւսճար վէրիւսէ, օլ խասթանըն էօլիւմիւ էփէյի գօլալ լաշըր:

Միլլէթիմիդին իֆագաթ վէ իհեասընա մէ տար օլաճագ գուվլէթ վէ վասիթալարտան պի-րի վէ պէլլի պիրի Գիլիսա տըր: Նիչէլէր դանն էտէյօրլար քի, իհեալ ը միլլէթ իշիւնտէ Գիլի-սանըն պիր խըտմէթի օլմագ, պէլքի պիյանը տա տօգուլուր: Պու էֆքեարը պիղ էճնէպիլլէրտէն միւմքին ի մէրթէպէ կիղլէսէք պիլէ, արամըղ-տա միւհլիւք ագընթը կիպի ճէրեան էթտիլինէ շիւպէն եօգ տըր: Պիղճէ պու խաթանըն իսլա-հընա իլք տէրմանը ճէմաաթտան զիյատէ քիլի-սատա արամալը ըղ:

Գիլիսա քէնտի քէնտինի լալըգ օլտուղը մէրթէպէ պիր գուվլէթ կիպի իպրագ էտէյօր մը: Բուէսալ ը բուհանիյէ վէ Գիլիսա մէմուր-լարը՝ միլլէթին խէլասընա՝ կէշմիշտէ պունճա խըտմէթ էթմիշ վէ պու կիւն տաճա զիյատէ-

սինի էթմէյէ գապիլիյէթի օլան պիր գուվլէթի լալըգըլլէ գուլլանապիլիյօրլար մը:

Գիլիսանըն կէշմիշտէ քէնտի ֆուրսաթլա-րընը պաղը տէրէճէ էյիյէ գուլլանմամըշ, եա-խօտ պիլիմ միլլի քիլիսամըղտա օլտըղը կիպի՝ գուլմ ու գուլմէթ սէպէպիլլէ քէնտի աթէշիւնի քիւլ իշիւնտէ սագլամըշ օլմասը պիր սէպէպ տէ-յիլ տիր քի օլ ճէլիլ միւհսսէսէյէ պու կիւն խօր պիր նաղար իւէ պագալըմ: Հիւքիւմէթլէրին կէշմիշ տարլարտա գուլմ ու իսթիպտատը սէ-պէպ տէլիլ տիր քի պու կիւնքի մէտէնի վէ ա-տիլ հիւքիւմէթլէրին մաշվընա չալըշալըմ: Թէ պապէթ վէ քիմեակէրլիյին թարիխինտէ շար-լաթանլըգ, ճինտարըղ վէ ճէհալէթ պուլուն-մասը պիլիլ թէպիլիյէ էթմէղ քի պու կիւն օլ մէ-թին վէ մուհիմմ իլմլէրի թէրք էտէլիմ:

Թէպապէթ վէ ֆիւնուս տէրէճէսինտէ հա-գիդի վէ էլղէմ օլան տին պաշսընտա տախի հալ պէօլլէ տիր: Հատտ ը գաթընտա էյի օլան պիր շէշին պիր տէրէճէ սուչ ի իսթիմալընտա գու-սուր պիւսպիւթիւն ատէմլէրտէ տիր: Իմտի է-տիլէճէք շէյ իսթիմալ ուսուլընը խալարա թէպ-տիլ էթմէք տիր: Գիլիսա՝ գատիր, աղիղ վէ բա հիմ պիր Զաթըն փէտէրլիյի թաշթընտա ճիւմ-լէ ինսանլարըն պիրատէրլիյինի թալիմ էթմէ-սիլլէ, հիւքիւմէթ վէ մէտէնիյէթին, թէրագըր վէ սաատէթին էն իլք վէ էն մէթին էսասընը գուրմուշ օլուր: «Հէփիւնիղ պիրատէրլէր սի-նիղ»:

Պու կիւն թալիմ ի Ալման վէ Թաթարվաշ շէթինի թագպիւհ էտէյօր իսէք, էլտէ միշարըմը տին վէ հագիդաթ տըր: Պէշին իքիտէն չօգ օլ-տուղը, պարուլթըն օտունտան զիյատէ թուլթուշ տըղը թապիլի վէ գուրու պիր հագիդաթ օլուպ, պիղ օլ հագիդաթլարա իթթիպաէն, չօգ աղը թէ լէֆ էթսին, տէհէթի սիւլա Քիմտէ իսէ հագը օնուն օլսուն գաղիլլէրինի գապուլ էթմէյօ-րուգ, նի՞շիւն — չիւնքի թապիլաթտա կէօրիւ-լէն պու կիպի գուրու ալամէթլէր արգասընտա բուհանի մէպտէլէր մէվճուտ օլտուղընը, մատ-տիյունլըղըն մաֆէվլէրիտէ բուհանիլլէթ տուր-տուղընը պիլիյօրուգ:

Տինի հագիդաթլարըն սատէ վէ ագիլանէ թագտիմի՝ էօմը մէքթէպիլին իլք տէրսի օլ-տուղը հալտէ, իթաաթ, խըտմէթ վէ գուրպան մէպտէլէրի տախի հէր կիւնքի էօմրտէն ալըլ-մաղ հագիդաթլար հալինտէ գարշըմըղտա տու-րուրլար: Փամիլեա էօմրիւ պիր պիլ ու չիւր ի-

սէ, նէ՞ իլէ թէֆսիր օլունուր վալտէյնին ֆէ-տաքեարլըղը, նէ՞ մանա վէրիլէպիլը «ազէսիզ վէ պէհասըզ շարապ վէ սիւտ սաթուն ալմազ» լուծֆընա: Մուաշէրէթ ի ինսանիյէ սալթ մէնա ֆի ի շախսիյէ իւզէրինէ՞ մի միւհասէս տիր: Վա գըլալար գէնճիրինտէ թէֆսիր Հալգալարընըն պիրինտէն օլ պիրինէ կիտէրէք նիհայէթ պու-լաճաղըզ քի, ինսանի Հիսապլարըն եէթիշմէ-տիլի եէրէրտէ իլահի վէ բուհանի գաիտէլէր ամէլ էտէրլէր:

Տինին էն չօզ օղրաշտըղը պիր շէյ ինսանի իշթիհա վէ թէնալի հըրսա պիր հուտուտ գո-յուպ, ատէմի փաքըղա գաղուզլամազ տըր: Պէօյլէ օլմասա իտի, խասիմէրիմիզին թասալ-լուծընը թալիպէ հազըղմըզ պուլունմազ իտի: Աթէշ քիւքիւրտէ թէսատրֆ էթտիլի կիպի թու-թուշմազ վազը օլուր, լաքին թամա ու շէհվէ-թի, հըրս ու ատալէթի պունունլէ թէֆսիր վէ թէպրիյէ էտէմէլիզ: Տէմէք տիր քի, տինճէ Հա-գիդաթլար պիզիմ Հէր կիւնքի էօմրիւմիւզտէ գուլանտըղմըզ էօլշիւլէր վէ միւրաճաթ էթ տիյիմիզ վէզնլէր տիր: Տինէ գարշը սէօյլէմէք ատէմ քէնտինի ճէրհ էթմէք տիր, անըն իշիւն գալպինտէ Ալլահ եօզ տըր տէյէն քիթապը-մըզմա տիվամէ թէսիյէ օլունույօր:

Տինին թալիմաթընը Հայաթպախշ էօմրէ թահվիլ էտէն շէյ իթաաթ վէ իճրաաթ տըր: Պաղըլարընա գուրու «fարոզ» կիպի կէօրիւնէն շու քէլամլար Հէր կիւնքի էօմրտէ մէշհուտ ա-լամէթլէրլէ միւսպէթ տիր: Տիւնեատա էն տիւշ կիւն կիւնահքեար պիլէ էյիլի պիլըր, պէյինիւր, վէ պէլքի տէ անա արգու էտէր. լաքին իթաաթ վէ իճրաաթ օլմատըղը եէրտէ էյի արզուլար՝ գաչա իւզէրինէ տիւշմիւշ թօխուլար կիպի սէ-մէրէսիզ գալըր: Աճաիպի պու տըր քի իսմէն Բրիսթիան օլան չօզ քիմսէլէր աչն ու ատէթի՝ հաղիգի իպատէթ եէրինէ վէ տուտադ խըտմէթի նի գալպ թէճէտտիւտիւ եէրինէ ալարազ, տի-նին գատր ու գըլմէթինի էնկինէ տիւշիւրիւր-լէր:

Հայ Բրիստոնէութիւնըն շու սըրատա տա-վէթի փէք պէօյիւք տիր: Բիլիսալարըմըզ ու-յանմալը վէ քեահնիլէրիմիզ գուտսիյէթ լի-պասալարընը կիյինիպ ճէմաթը թազվիյէ վէ թէսիլէյէ չալըշմալը տըրլար: Բիլիսանըն ի-պատէթ վէ խըտմէթլէրինի միւմքին ի մէրթէ-պէ ճալիպ վէ միւֆիտ գըլմաղա խուսուսի ճէհտ լազըմ տըր: Պիր պիրլէրիմիզի մուսխազա մազ

սէտիյէ օլմայըպ իլլա թէշվիզ ու թահրիք մէ-րամընա մէպնի պիրլիյէ կէլիպ իսթիշարէ էտէ-լիմ: Նոր Հաչաստանտա Հին Բիլիսամըղըն գի-գըլմէթ խազինէլէրինի տահա էյիյէ գուլանա պիլմէք իշիւն եօլլար տիւշիւնէլիմ:

Բողոքական իլէ Լուսաւորչական արասըն-տա պազը թէֆրիգաթ ճարի իսէ տէ, շու տէյէ ճէքլէրիմիզ Հէր իքիսինէ տէ մուվաֆըզ կէլէ-ճէք պիր իքի ամէլի թալսիյէլէր տիր: 1. Աւե-տարանը եէնի պիր ճէհտ իլէ օգուճամաղա վէ էֆէնտիմիզին ազիզ էօմրիւնիւ թէքրարէն միւ-թալաալա տէվամ էտէլիմ: Վուրդուն վէ տիւշ կիւն գալմըմըզն թէսէլիսինէ իլք տէվա Հա-լինտէ պունտան տահա էյի պիր շարէ պիլմէզ իզ: Պիշարէկեանա էքմէք, իլաճ վէ էլպիսէ թէ-տարիք էթտիյիմիզ սըրատա Բիթապ ը Մու-գատտէս վէ աղօթաղիրքլէր Հէմ իլահիլէր եէ-թիշտիրմէյէ տախի չալըշալըմ: Հէր էվտէ քի-թապ ը Մուգատտէս վէ Հէր ճէպտ Աւետարան պուլունտըրմաղա դալթթ էտէլիմ:

Պու պապտէ ճիւմլէ քիլիսալար վէ Հէփ վաիզլէր աղ եա չօզ գոսուրը տըրլար: Պէտէ-նին թէքքիպ վէ խըտմէթլէրի, իլլէթլէրին թա-պիաթը, իլաճլարըն թէէսիրի հազըղնտա պիր շէյ պիլմէյէրէք սալթ պազը մաքինալի ուսուլ-լար իլէ Հէքիմլիք էտէնէ ատէմ քէնտի քէնտինի կիւվէնէմէզ, քէզա տինին մէնպալը օլան Բիթապ ը Մուգատտէս հազըղնտա եէթէր գատար կէնիշ մալիւ մաթը, վէ տինճէ տէրին թէճրիպէսի օլ-մաչան ատէմին էլինէ ճան թէսլիմ օլունամազ: «Թէսլիյէ էտին, գալմըմ գըղընը թէսլիյէ էտին» էմրինին էն գիյատէ լազըմ օլտուղը շու վազըթ-տա միւպարէք փէշղամլար կէթրիմէյէ քի՞մ մու վաֆֆազ օլաճազ:

2. Բիթապ ը մուգատտէսին խալիս վէ թէ-էսիրլի վազը իլէ պէրապէր սիւպեանա վէ կէնճ-լէրէ մունթազամ սուրէթտէ թալիմի տախի կէ-րէք տիր: Կիրակի Մէքթէպի իշիւն էփէյի միւ-քէմմէլ փրօկրամլար վար իսէ տէ իճրաաթտա սալքի Հէփ մէքթէպլէր վէ խօճալար գուսուրը տըրլար: Ատի մէքթէպլէրտէ Հաֆթատա 20—30 սաաթ տէրս վէրիլըր իքէն, Կիրակի մէքթէպ-լէրինէ սալթ պիր սաաթ թախսիս էտիւմէսի պէօյիւք պիր խաթա տըր:

Բաթօլիք Բիլիսասը չօճուղարը ճէլպ վէ ճէզպ էթմէքտէ Հէփ յարանուանութիւնլար-տան գիյատէ կէօզ աչըզըղը կէօսթէրի. քի Հէփիմիզ՝ պախուսուս Լուսաւորչական քիլիսա

սը անտէն տէրս ալլալ, սիւպեանըն տինճէ թա-
լիմինէ էհէմմիլէթ վէրիպ, Բիլիսա պաղչէսինէ
պէր տէվամ եէնի ֆիտանլար հազըրլամալը
տըր: Պու կիւնքի չօճուզլարըն ազլը տահա աչըզ
վէ տահա քէսքին օլարապ, էյի մէպտէլէրի դապ
զա միւսթաիտ օլտուզլարը կիպի, մուզիւր թէէ
սիւրլէրի տաիի գափմաղա մէյեալ տըրլար: Ա-
ճընարապ կէօրիւչօրուզ քի կիւնիւմիւզտէ սույ
ի թէէսիւրաթ վէ անլէրի սիւրալէթ էթտիւրմէնին
վասիթալարը փէք գուվվէթլի վէ իշլէք տիւ-
լէր: Իմտի նի՞չիւն այնի մէյլ վէ վասթալարը
միլլէթիմիլիին իմարէթինէ գուլլանմալալըմ:

Ալի տէրէճէտէն տին թալիմինի կէնճլէր վէ
ֆամիլեալար արասընտա տաիի թամիմէ սալ
էտիլմէլի տիր: Պու կիւն կէնճլէրիմիլ իշլէն
հայաթի մէսէլէ՝ փրօթէսթանլըղա՞ մը եօգսա
Լուսաուրչապանլըղա՞ մը զիյատէ մէյեալ օլմա
լարընտան զիյատէ՝ տինտարլըզ վէ Ալլահ փէ-
րէթլէլէ՞ մի, եօգքա վազիֆէսիլլիք վէ տինսիլ
լիյէ՞ մի զիյատէ մաղհար օլմալարը խուսուսը
տըր: Թէճըրիպէ կէօսթէրիյօր քի, էհալիմիլ
տինճէ գուվվէթլի վէ խալիս թէէսիւրլէր դար-
չըսընտա էօլիւ պուլուլնմալըպ թէշլիքաթ գա-
պուլ էտէյօրլար: Իմտի թօխում վար վէ թօփ-
րապ հազըր իքէն իշլիլէր իշլէն Ալլահա տուա
էտէլիմ քի քէնտի հասատընա էմին վէ միւզ-
թէտիւր ամէլէ հազըր էյլէսին:

Իհեայ ը միլլէթ վէ մամուրիլէթ ի վաթան
էմէլինտէ Բիլիսանըն եափաճաղը իշ՝ պալատէ
մէզքիւր րուհանի թէշէպպիւսլէրէ միւնհասըր
գալմայըպ, խայրիսահլըզ, թալիմ ու թէրպի-
յէ, հաթթա իւնսի թէշքիլաթ թասապվուրա-
րընը տաիի իշլինէ ալմալը տըր: Բիլիսանըն ի-
տարէսի թահթընտա որբախնամլար, Աղքատա-
նոցլար, կըթասիւրապ վէ Արհեստանոցլար, ջա-
նից ընկերուլիւնլար վէ կէնճլէր շիւքէթլէրի,
գըրադարան վէ լսարանլար, վալիտէլէր գլըպ-
լարը վէ պուսնա միւնասիլ թէշքիլաթլար հէմ քի-
լիսանըն պիւրիք վէ մուհապպէթինէ, հէմ տէ
խըտմէթ վէ ֆաիտէլիլիյինէ չօգ եարտըմ էտէր
լէր: Բիլիսատան պիւսպիւլիւն խարիճտէ պու
կիպի տաղընըզ թէշէպպիւսլէրէ մէյտան վէր-
մէքտէն իսէ, փէք միւտէպպիւր վէ խալիս պիւր
խտարէ թահթընտա հէփ պու հարէքէթլէրի պիւր
մուսայէն մէրքէզ էթրաֆընտա թօփլամապ հէր
ճիհէթլէ ազիլանէ վէ ֆաիտէլի տիր:

Չօճուզլարընըն էվտէն ուզաղլաշմալարընը
իսթէմէգսէն, անլէրի խարիճտէ ճէլպ էյլէյէն

վասիթալարըն փաք նէվլէրինի էվին իշլինտէ
պուլուլնտըրմաղա չալըշմալըսըն: Պու կիւն միլ
լէթիմիլ իշլին էն ճալիպ մատտէլէր՝ փօլիթի-
զի մէսէլէլէր տիր: Ոարիճտէն պու մէսէլէլէրէ
տաիւր հէր նէ թէէսիւր օլուրսա անը գապզ էթմէ
յէ թապիի պիւր հազըրլըզ վար, անըն իշլին միւզ
թէտիւր քիմսէլէրին սաղլամ թասապվուրաթընը
ճէմաաթա թէպլիլ էթմէք իւզըէ քիլիսալարը-
մըզ խուսուսի լսարանլար աշմալը վէ մաթպու
շէյլէր տաղըթմալը տըրլար:

Մինպէրտէն պու կիպի մէսէլէլէրէ տաիւր
արատա պիւր փիշկին թասապվուրլար թէպլիլի
ֆաիտէլի օլապիլիւր իսէ տէ, սուհուլէթ օլան
եէրլէրտէ հէր հաֆթա մուսայէն պիւր աղչամ
սալթ փօլիթիլի վէ Աղգային մէսէլէլէր պահ-
սընա հասը էյլէմէք՝ միլլէթիմիլիէ էյի պիւր խըտ
մէթ տիր: Աճընաճապ պիւր հալ տըր քի, պազը
րէիս ի րուհանիլէր վէ Հոգաբարձուլիւն հէյէթ
լէրի՝ ֆիւլան պիւր կուսակցուլիւնա զիյատէ
համակիր, եախօտտ պազէն տէ թարաֆիլի օլա
րապ պու եօլտա գարըըզլըզ չըգմասընա սէ-
պէպիյէթ վէրիյօրլար: Հէր քէս էֆքեարտա
հիւրը իսէ տէ, պէօլիւք օղլանլարը ապա քէչէ
լիլ կէգտիրիպ Յոփսէփէ ալաճա գաֆթան եափ-
տըրմապ Յակոբ Նահապետ իշլին էյի պիւր փօ-
լիթիլի օլմատըղընը տա պիլմէլի իլ:

Բիլիսա սուլհ ու սէլամէթին էն զիյատէ
զահիր օլաճաղը պիւր մէվգի օլուպ, անը պիւր
վէճլէ տաիլիլ նիզա ու շիգազա մէյտան էթ-
մէլի տէլիլ տիր: Պու նօգթալ ը նազարտան
պազըրլըզտա, իհէպալ ը միլլէթ, վէ թամիւր ի
վաթան իշլին քիլիսանըն էհէմմիլէթ վէ վազի-
ֆէսի զայէթ ազիլ իտիլի անլաշըլապիլիւր: Բի-
լիսա օլապիլիլի գատար տէմօքրաթիք պիւր
րուհ իլէ քէնտի էվլալարընը իթթիհատ վէ
իթթիֆազա գաղղուզլամալը, վէ անըն էվլալ
լարը տա պու միւհթէրէմ վալիտէյէ րիայէթ վէ
հիւրմէթ իլէ պազըպ, անըն շէրէֆ վէ սիյանէ-
թի իշլին էլտէն վէլէնի եափմալը տըրլար:

Հայ Բրիստոնէուլիւն կէշմիլ ասըրարտա
միլլէթիմիլ իշլին հէր նէ խըտմէթ էթտի իսէ,
անը թագտիւր իլէ պու կիւն մէզքիւր միւհսսէ-
սէյի տահա զիյատէ խըտմէթ էտէպիլիւր պիւր
մէվգիլէ էրիշտիրիպ, անտէ սաղլամապ հէր պիւր
էրմէնինին ֆարզը տըր: Ամէրիգա վէ էվրօփա-
նըն Ինճիլի Բիլիսալարը պիլզէ պու պապտէ էյի
իպրէթ վէ րէհպէր օլապիլիլէր:

ԻՆՎԼԻԶԱՆԻՆ ԹԱՀՍԻԼԻ

Մ. Մ. Ամերիկանը 2 միլիոն ասֆալտի իջինտե 200 պին նեֆերի եանի օնտա պիրի ինկ- լիգճե պիրմեզ իտիբլերի մուսայնե իլե անլաշը մըշ տըր: Քեզա ասֆալտի իջին եունիֆորմա եափըլան պիր ֆեթթըրինին 700 իջնիլերինտե հիշ պիրի ինկլիգճե սեօյլեյնեզ օլտուղը՝ սա- պըզ իսթանպօլ սեֆիրի Մր. էլթըսըն հեմշիրեսսի Միսս Սէլրա էլթըս թարաֆընտան ըիփօրթ է- տիլիօր:

Լիսան պիրմեյերե ֆեթթըրիտե իլեյնեյնե- րին իշի վե Հալը նե գատար չեթին օլտուղընը տեմեյե Հաճեթ եօզ տըր: Պունտան մատա լիսան անլամալանլար ֆեթթըրիլերտե մաքինա պաշլա ընտա տիկերլերտե զիյատե գազա վե զիյանա մազլար օլուրլար: Սալթ պու սեպեպտե պիր էրմեյնին պեօյլե պիր հեֆ ալթընտա գալա- րազ ալաղը գըրըլտըղընը, խասթախանետե աշ լարլե էզիյեթ չեթտիլինի վե նիհայեթ միւտ- տեթ իւլ էօմր սադըթ օլարազ ճանը գուրթուլ- տըղըն կեօրմիւշիւլ:

Պիղ սերնամեյտե ինկլիգճեյնին թահսիլի տե տիբ իսե, սալթ ֆեթթըրիտե իլեյնեյնեյնե գալու ըր օլան պիր գաշ լուղեթ եա իպարեյերի էօյ- ընեմե տեմե իսթեմեյտիբ: Մազսետիմիլ խու- սուսի վադըթ վե էմեթ, Հաթթա իճապ էտերսե ազե սարֆըլա ինկլիգճե լիսան վե ըիթապե- թի, օգուլուպ տիւղիլին սեօյլեյնե վե տօղըն եադմաղը էօյրեյնեյերի իշին գարիունը թեշ- վիլ էթմեթ տիր:

Էրմեյնիլերին լիսան էօյրեյնեյնե վե էօյրեյն տիբլերին տօղըն սեօյլեյնեյն խուսուսի գապի լիյեթի վար իթեն, ինկլիգճեյն միւթեմեյն սու- ըեթտե սեօյլեյնիպ եազապիլեյնիլերիմիլ նիսպե- թեն փեթ ազ, եարը պուշուզ պիլեյնիլեր խաշլի չօզ, հիշ պիլմեյնեյնիլերիմիլ իսե նատիր տիր: Մեթթեպիլեր միւթեյնա օլտուղը Հալտե, ու- մուս իշնի կեյնեյնիլերիմիլ վե ֆամիլեա սահիպլե- ըրիմիլ փեթ ճիւղի ինկլիգճե իլե գանաաթ էտիպ, կերեթ լիսան վե կերեթ ուլում ու ֆիւնուն թահ սիլինե մետար օլաճազ կեճե մեթթեպի, Կիրակի մեթթեպի, կեյնեյնիլ շիրթեթի կիպի ֆուրսաթ- լարտան իսթիֆատեյն ճիտտի զաշրեթ էթմեյօր լար:

Պու պեօյլե օլմամալը՝ խուսուսա էօյրեյնեյն վե սուհուլեթ վե ֆուրսաթլարը օլանլար՝ չու

սեպեպլերտեյն ինկլիլ լիսանընը թահսիլե զաշ- րեթ էթմեյն տիրեյն:

1. Իշմիլ վե գազան խաթըր իշին էր- մեյնիլեր վե կերեթ սաիր էճնեպիլեր իշին պու իշմալիլեթ պելլի պիր սեպեպ՝ իշնիլե էօմրիւնին օսանճ վե եօրղունլուղը տըր: Միսս էլթըս՝ պիր կեյնեյն Նի՞չիւն կիճե մեթթեպիլե կիթմեյօրսուն» տետիլինտե, մեթթում «գօն- տուրամը չըգարտըգտան սօնկրա թեթրար կի- լեմե» տեյու ճեվապ վեյմիլ տիր: Պու իթիրա գա դարը պիլիմ պիր իթի տեյնեյնիմիլ վար: Վազըա իշնիլե էօմրիւ օսանճլը վե չեթին տիր: Լաթին պու կիւճիլեթտե պիր տեյնեյն օլտուն գուրթուլմազ խաթըր իշին լիսան էօյրեյնեթ շարթ ը մուլլազ տըր: Հեթ քես պիլեր քի, լի- սանտա պիր առեմ նե գատար իլերի իսե, օլ գա տար գօլալ վե գազանճլը իշ պուլապիլեր: Իմտի իշ վե գազան խաթըր իշին օլապիլտիլի գա- տար ինկլիգճեյնի միւթեմեյն էօյրեյնեյնե չալըշ մալը իլ:

Ախեթ պիր չեյ՝ թեթազըզա թալիպ օլան իշին կիւնիլին ֆիլիլի եօրղունլըղընտան սօնկ- րա ազլի պիր մեշղուլիլեթ թաթիլ սալըմալը տըր: Սաաթլարճա օգուլուպ եադմադտան եօ- ըուլմուշ օլան պիրի գալըզալ աշըզ Հավատա կեզ սե, օնալըպ սըշրասա, եախօտ օտուն քեմեթ պաղչե գազմազ, թաշ թաշըմազ, եախօտ նա- ճարըզ էթմեթ կիպի ֆիլիլի պիր իշ եախսա լաՀաթլանըր՝ քեզա ֆիլիլի եօրղունլուգտան ազլի պիր մեշղուլիլեթ տեօնեթ՝ լաՀաթլան- մազ տըր: Թապիաթըն գաիտեյնի թեպտիլաթ օ- լուպ, մուլլազ սուրեթտե իշիլ վե Հարեթթ- սիլ գալմազ միւթեթիսիլ տիր: Ույգուտա պիլե ֆիլըր իլեյն:

Ինսանըն եօրուլուպ լաՀաթլանմասը՝ Հաշ- վանաթտան ֆարզըր օլարազ՝ մանեյլի եարտըմ- լար տաիլի վար: Վալիտե՝ թապեն գալիֆ պիլե օլսա՝ քենտի մասումը իշին ուլանըզ գալըր, գաճմեթ չեթեր, եինե տե արամազ: Մուհարե- պետե, եանղընլարտա, թեՀիլեթ սըրալարընտա առեմ քենտի առի վադթլարընտան չօզ զիյատե գաճմեթ վե մեշազաթա տալանըր: Իլերիտե քեպա էտեմեյնի իսթիրաՀաթ վե չերեֆ իշին շիմտի չեթեմեյնի պաղը գաճմեթլեր սանա ա- ղըր կեյնեյն վե կեյնեյնիլ: Նի՞չիւն քենտի քեն- տինի իւմիտսիլիլեյն վեթիպ գըմըլտանմազ իս- թեմեյօրսուն:

Պօղոս Պատրիարք իշին նազլ էտեյրեթ քի,

գրող եաշընա գատար Իսթանպուլում սահր Վան լըլար կիպի Համմալըդ էտէր, վէ թապէն գուվ-վէթլի օլտուղը Հալտէ՝ սահր Համմալարըն թա շըյամատըղը տէնկէրի սըրթընա ալըր վէ դո-նադ թաշարընըն պիրինտէն օլ պիրինէ սուհու-լէթլէ կէօթիւրէրէք եօլտա կէշիպ տէօնէնէրին Հայրէթինէ մուհիպ օլուր իմիշ: Անտէ օլան գա-րար վէ դաշրէթ սէնտէ տախի պուլունուրսա չու սուհուլէթլէրլէ սուլու գէմանտա քէնտի քէն տինի իլէրի տիւշիւրէպիլիւրսին:

Սալթ ամէլէ կիւրուհը իշիւն տէշիւ, իլլա Հէր իշտէ պուլունան իշիւն պիր վաղիֆէ վէ պիր իմթիյաղ տըր քէնտի իշինէ ալադատար մատ-տէլէրէ տախի Հէր կիւն եէնի մալիւմաթլար ար թըրարադ քէնտի քէնտինի իլէրի տիւշիւրմէք: Ամէրիգատա Հիշ պիր իշ եօդ ք, ի անա տախի դաղէթա եախօտ քիթապը, վէ մէքթէպ օլմասըն: Պազըլար տիւշիւնիւր քի, պու կիպի վասիթա-լարտան իսթիֆատէ էթմէք իշիւն էվլէլա Ինկ-լիզէյի էօյրէնմէլի: Պու պէնզէր սույա կիր-մէզտէն էվլէլ երեզմէք էօյրէնմէյէ: Պիր դաղէ-թալը, եախօտ քիթապը, վէ եախօտ լէքըր վէ վաղը թէքմիլէն անլամադսան պիլէ, պաշլա վէ տէվամ էթ, կիթտիքմէ տաՀա էյի անլայամադ սըն:

2. Ինկլիզէ լիսան Հատտըր զաթընտա թաՀ ռիլէ լայըդ պիր խաղինէ տիր: Ամէրիգատա օլ-սուլն, եախօտ Մըսըրտա վէ եախօտ տիւնեանըն Հէր Հանկը պիր եէրինտէ, Ինկլիզէյի պիլմէն սէնին իշիւն փէք զիգընմէթ պիր պէրէքէթ օլա-ճադ տըր: Նիշէլէր պու մէմլէքէթտէ պիր դաշ սէնէ տուրուպ պիրադ փարա դազանտըղտան սօնկրա վաթանլարընա տէօնմէք էֆեհարընտա պուլունտուղլարը իշիւն լիսան թաՀսիլինէ է-Հէմմիլէթ վէրմէզլէր: Պու փէք եանլըշ պիր թա սավվուր տըր: Էյէր չու մէմլէքէթտէ պիր դաշ սէնէ դալսան պիլէ, օլ Փուրսաթը էն Փախտէլի սուրէթտէ գուլլանմըշ օլուրսուլն էյէր փարա վէ սանաթ իլէ պէրապէր լիսանը տախի թաՀսիլ էտէրսէն:

Ինկլիզէնին քիթապէթի օլ գատար կէնիշ, վէ գըյասէն օլ գատար թէմիլ տիր քի, անը Հէր պիր էրմէնինին պիլմէսի վէ գուլլանմասը միլ-լէթ վէ վաթանըմը իշիւն պէօյիւք պիր նիմէթ տիր: Էրմէնիսթանտա վէ սահր Հէր Հանկը պիր գըթատա Ինկլիզէյի մէքթէպլէրին տէրս փը-րօկրամընա կիրտիրմէք քեար ը ադլ տըր: Պու կիւն 200 իլէ 300 միլեօն արասընտա էՀալի ի

միլէթմէտտինէնին լիսանը պի Հատտ ու փայան վիւսաթըլա ալթուլն վէ կիւմիւշ մատէնլէրին-տէն զիյատէ պէրէքէթ վէ սէրվէթի շամիլ տիր:

Ինկլիզ քիթապէթինտէ զաՀիր օլան իւն-սիւր Անկլօ-Սաքսօն նէսլինին զէքեասը, աղըր պաշլըլըր վէ Փաղիլէթի օլարադ, կէնճլէրէ վէ կէնճ միլլէթլէրէ րէՀպէրլիք իշիւն անտէն տա-Հա էմին պիր տէլիլ արանըպ պուլունամադ: Ֆրանսըզ քիթապէթինտէ կէօրիւնէն իֆրաթ ա-չըգըլը, կէվլէքլիք վէ խայալիլիք, Ալման քի-թապէթինտէ զաՀիր օլան մատտիյունլը թէէ-սիրլէրի Ինկլիզէտէ խայլիճէ էքսիք օլտուղը սէպէպտէն անը ճիՀան լիսանը օլմադա շայէս-թէ տիր տէյու թավսիշէ էտէպիլիլ իդ: Նէ՝ պէօ յիւք պիր իգպալ տըր միլլէթիմիլ իշիւն քի, պու կիւն 100 պին գատար էրմէնիլէր պու լիսանըն թէէսիրի տախիլսինտէ պուլունուլօրլար:

Մէմլէքէթիմիլտէ 25—30 սէնէլէրտէն պէ-րու աշըլմըշ 20տէն միլէթճապուղ գօլէճլէր, մէքթէպ ի ալիլէր, իլմ ի իլաՀիլէր, գըլլար ի-շիւն մէքթէպլէր կէՀմիշտէ Ինկլիզէնին թաՀսիլ վէ թամիթի իշիւն նէ՝ աղիմ խըտմէթլէր էթմիլ իքէն, պուստան պէօյլէ տաՀա աղիմ իլէր կէօ-րէճէք տիրլէր: Պախուսուս էրմէնիսթանա իշ-թիրաք վէ մուսվէնէթ իշինի Ամէրիգա տէրիւհ-տէ էտէր իսէ, սահր իմթիյաղլարլէ պէրա-պէր Ինկլիզէնին պէրէքէթլէրինի կէօնէնէճէ-յիդ: Ինկլիզ լիսանընըն զիգընմէթ էսէրլէրինի էրմէնիճէյէ պիթթէրմէմէ՝ օ եօլտա էրմէնի քի-թապէթինի տախի կէնիլլէթմէք վէ երեքսէլթ-մէք Փուրսաթընտան իսթիֆատէ էտէճէյիդ:

Աճընամադ եէրի շուրաղը տըր քի, միլլէ-թիմիլ Ինկլիզէնին գատոր ու գըյմէթինի թա-նըմադա Հէնուղ պաշլամըշ իքէն, պու աղիմ ֆէ-լաքէթլէր պաշընա կէլիպ, Հէր շէյ օլտուղը եէր տէ երգընթըլար ալթընտա գալտը: Պու կիւն քիթապէթիմիլտէ Ինկլիզէնին կէնիշ սարֆ-լարը իլէ կէնիշ լուղէթ քիթապլարընըն իՀթի-յաճը Հիսս օլունմադտա տըր: Իմտի իՀեայ ը միլլէթ վէ իմարէթ ի վաթան միւտտէթի օլան չու մուհիմմ վաղըթլարտա էՀլի օլան լիսանի-նասլարըմը Ինկլիզէ մուֆասսալ լուղէթ քի-թապլարը վէ տախի էսէրլէր Հաղըրլամադա խու սուսի պիր ճէՀտ ու ճիտտիլէթէ չալըշմալը տըր լար:

Էրմէնի քիթապէթինին զիգընմէթ միւհէվ-Հէրլէրինի Ինկլիզէ թէքէլիւմ էտէն գալմա-րա թանըթմադ վէ օլ եօլտա տիւնեանըն էն իլէ-

րի միլլէթներն իւր մուարէֆէյէ կիրմէք իշի հէ-
նուզ պաշլամըն օլարադ, Միս Ալիս Սքոն Պը-
լէֆվէլին թէրմէմէյէրի վէ Նիս Արմինիանըն
խթիխրաճլարը, վէ սաիր պիր չօգ հսէրլէր իւր
զաթէն թանըշմաղա պաշլամընը: Պիղիմ թա-
րաֆըմըզտան տախի ինկլիզէնին քիթապէթ վէ
թասավվուրլարընը էհալիմիզէ ազ չօգ պիրտիր
մէք խըտմէթիլլէ պու տօսթլըղա թազվիլէթ վէ
ըլիմիշ տիր: Անը տաՀա զիյատէ սըզըլաշտըր-
ըլպ ինկլիզէ իւր էրմէնիճէ արասընտա կէնիշ
ճէտվէլլէր աշալըմ վէ պու գավմլար իւր տօսթ-
լըղ պիրատէրլիլէ թաՀվիլ էտէլիմ:

3. Ամէրիգալը Սիթիզըմլար Հալինտէ ինկ
լիզէնի էյի պիլիպ իսթիմալ էթմէմիզ պիզէ
փօլիթիզի պիր Փարզ վէ պիր իմթիյազ տըր:
Սուլթան Համիտին գուլմ ու գըթալլարընտան
վէ կէնճ թիւրքլէրին եափտըղը Ատանա գըր-
ղընընտան գաշըպ չու ազատ մէմլէքէթէ իլթի-
ճա էթմիշ օլան էհալիմիզ արասընտա պիւլէր-
ճէսի քէնտի Հիւսն ի րիզա վէ իլթիյարլարը իւր
Մէմալիք ի Միլթթէհիտէ ի Ամէրիգա Սիթիզըմ-
լըղընը գապուլ էթտիլէր: Իլթէ գապուլիլէթ-
լէ իքիմիճի վաթանըմըզ օլան չու տիյարը, անըն
պայրաղընը վէ շանընը սէվէրիզ: Կէնճլէրիմիզ
տէն էիւզլէրճէսի, նիսպէթէն հիշ պիր միլլէթ-
տէն կէրի գալմամազ իւզրէ օլանլարըմըզ Ամէ-
րիգա օրտուլարընա կիրտիլէր: Խըտմէթ վէ
ճէնք էթտիլէր, շէրէֆլի իսմ վէ փաշէլէրլէ էր-
մէնի իսմինի Ամէրիգա իսմիլլէ պիրլէշտիրտի-
լէր:

Իմտի պիղի սիյանէթ գանատընըն ալթընա
ալըպ զանի իմթիյազաթընա Հիսսէտար գըլան
չու տիյարըն հէր թէէսիսաթընը սէվտիլիմիզ
կիպի լիսանընը տախի սէվէրիզ, վէ օլ լիսան ի-
լէ Ամէրիգա թարիխինի, գանուռն ը էսասիսինի,
Հիւքիւմէթ ուսուլլարընը, գավանին ու նիզա-
մաթընը, աՀտնամէլէրինի վէ Ամէրիգա գուվ-
վէթինէ միւլթէալըզ պիլիմիլէ էսէրլէրինի
մէշք ու միւլթալէա էտէրէք, քէնտինտէ օլան
էյի շէյլէրի պիզ ալմաղա, վէ պիզտէ օլան էյի
շէյլէրի քէնտինէ վէրմէյէ, վէ պէօյլէճէ էրմէ-
նիյէ վէ եէնի էրմէնիսթանա Ամէրիգանըն սէ-
հապէթ վէ թէվէճճիւհինի թէէմին էթմէյէ չա-
լըշալըմ:

Տիւնեա իւզէրինտէ Ամէրիգա կիպի զէնկին
պիր տիյար, մէտէնի պիր էհալի, տէմօքըրաթիք
պիր Հիւքիւմէթ վէ տին էհլի Հէմ ինսանիէրվէր
պիր միլլէթ պիղի պու կիւն քէնտի շէհրլիլիլինէ

գապուլ էթմիշ օլտուղը Հալտէ պիզ տախի պու
իմթիյազլարը քէնտիմիզ իշիւն պիր իզպալ վէ
պիր տէվլէթ սայարադ, անա եազըշըր Սիթի-
զըմլար օլմաղա չալըշալըմ: Շիմտի էքսէրիյէթ-
լէ իշճիլէր իզ, լաքին Ամէրիգա պիզէ Փուրսաթ
վէրմիշ տիր, մէքթէպլէրի վէ սէնաաթլարը,
թիճարէթ վէ զըրաաթը էօնիւմիւզտէ աշըք օ-
լուպ, սաիր գավմլարա նիսպէթէն կէօզէ չար-
փաճազ տէրէճէտէ թէրազըր էթմէքտէ իզ:

Իմտի լիսանը էօյրէնիպ տաՀա սըզը իշթի-
րաքա կիրէլիմ, վէ Հէփ պու նիմէթ վէ էօրնէք
լէրտէն եէնի եաշամաղա պաշլալաճազ օլան էր
մէնիսթանը տախի Հիսսէտար էտէլիմ:

ՄՕՐԿԸՆԹՆՕՆԸՆ ՇԷՆԱՏԷԹԻ

ՊԱՊ 23

Վան վիլայէթի Ասիա ի Սուղրանըն շիմալի
շարդընտա օլուպ, շարդ թարաֆը Աճէմիսթան
Հուտուտընտա, շիմալ թարաֆը իսէ Գավգա-
սիա սէմթինտէ տիր: Պու վիլայէթ մէմալիք ի
Օսմանիյէնին էն կիւզէլ վէ էն միւնպիթ գըսմը
օլուպ, թարիխճէ էն էհէմմիլէթլի էօլքէլէրտէն
պիրի տիր: Վիլայէթին Հիւքիւմէթ մէրքըզի օ-
լան Վան շէհրի Վան կէօլիւնիւն կիւն տօղու սա
Հիլինտէ օլուպ, Ասիա ի Սուղրանըն էն չօգ էր-
մէնի սէքէնէսի օլան պիր շէհր տիր: 1914ին
կիւզ էյամընտա անըն 30,000տէն իպարէթ օլան
սէքէնէսի սաատէթ վէ րէֆաՀ ը հալ իւզրէ իմ-
րար ը էօմը էթմէքտէ իտիլէր: Էրմէնիսթանըն
սաիր Հէփ գըսմլարը կիպի վազթ պէ վազթ գը-
թալ վէ գուլմ սէպէպիւնտէն մէշադգաթ իշինտէ
պուլունմուշ իսէ տէ, պաշղա սէմթլէրէ պազա-
րադ, Թիւրքիւն պօյունտուրըղը Վան էրմէնիլէ
րի իւզէրինէ փէք աղըր պասմամըշ իտի: Վալի
ի վիլայէթ ԹաՀսին փաշա ազատ էֆքեարը
պիր մէմուր օլտուղընտան շէհրին իթիպարը
գըսմլարընտա սաքին օլան էրմէնիլէրլէ քէրփիճ
էվլի մաՀալլէրինտէ սաքին օլան Թիւրք վէ
Քիւրտլէրին ալադալարը պիր չօգ սէնէլէրտէն
պէրու տօսթանէ օլմուշ իտի:

Շէհրին մէվգիի մուամէլաթը Հաքպիյէյէ
եարաշըք իտիլինտէն Հիւքիւմէթ էրմէնիլէրէ
տալիմա սու ի գանն վէ շիւպՀէ իւր պազմադ-
տա պուլունմուշ տըր: Բուսիա Թիւրքիաշա Հիւ-
ճիւմ էթմէսի վուզուլինտէ անըն թարիք ի իս-

Թիւրք Վան վիլայէթի տէրունիւնտէն կէշէճէք իտի: Մուհարէպէնին պաշլանդըճընտան ազ սօնկրա րահաթսըզըզ իմարէլէրի նիւմայան օլ տու, զիրա մէմլէքէթին սաիր թարաֆլարընտա օլտուղը կիպի Վանտա տա օրտուըն լէվազիմաթընըն թէտարիքի վազիֆէսի Թիւրքէրտէն զիյատէ էրմէնիլէրին իւզէրինէ աղըր պաստը: Թիւրք մէմուրլէրի կէլիպ էրմէնիլէրին պուզտալընը, սըղըր վէ հէր նէվ էմվալընը ալըպ կէօթիւրտիւլէր վէ անլէրին եէրինէ իշէ եա րամազ պիր թազըմ քեաղըտ փարչալարը վէրտիլէր: Գավգասիա թարաֆընտաքի էրմէնի ասքէրլէրինէ Թիւրք հիւքիւմէթինին էթտիլի վաշչիանէ մուսմէլաթ վէ Վանլըլարըն էլլէրինտէքի հէր նէվ սիլաշըն էլլէրինտէն ալընմա սը օրթալըղըն րահաթսըզըղընը պիր գաթ տաՀա արթըրտը: Պուսուընլա պէրապէր Թիւրքլէր էրմէնիլէր իւզէրինէ պիր չօզ ազվիյաթ, պիւհէթան վէ իֆթիրա աթմադտա վէ Գավգասիատա Թիւրքլէրին միւզմահիլ էտիլմէլէրինին սէպէպի էրմէնիլէր իտիյինի իտտիա էթմէքտէ իտիլէր: Գավգասիատաքի էրմէնի վիլայէթլէրինտէ պիւթիւն էրմէնի նէսլինին նըսֆը սաքին իտիլէրին տէն անլէր Ձարըն թէպաալարը Հալինտէ ասքէրէ կիթմէլէրինէ վէ Գավգասիատաքի ասաքիրին զըսմ ը ազէմինին էրմէնի օլմասընա իթիրազ էթմէյէ Թիւրքլէրին շէրէն, նիզամէն ասլա Հազըլարը եօզ իտի: Թիւրքլէր իտտիա էթտիլէր քի, Թիւրք օրտուընտա պուլուընան պիր չօզ էրմէնի ասքէրլէր Հուտուտը սավուշուպ Րուս օրտուընա կիրտիլէր վէ մէմլէքէթին հէր աշվալընա աշինա իտիլէրինտէն Րուս օրտուընա չօզ եարտըմ էթտիլէր: Անլէրին իտտիալարը Հալա թաստիզ օլուընամըշ իսէ տէ, իհթիմալէն պիր դաշ եիւզ էրմէնի ասքէր Թիւրք օրտուընտան Րուս օրտուընա կէշմիշ օլտուըն: Ծուրասը մալիւմ տիր քի, մուհարէպէնին իպթիտասընտա իթթիհատ վէ Թէրազգի շիրքէթինին աճէնթալարը էրզըրուճ վէ Վանա կիտիպ էրմէնիլէրին միւթէՀալիզանընը Ֆիթլէտիլէր քի, Րուս էրմէնիսթանընա կիտիպ, Րուս հիւքիւմէթինէ դարշը իիթիլալ չըգարսընլար: Էրմէնիլէր պէօլլէսի պիր շէնէ. Րուս ի ըիզա կէօսթէրմէտիլէրինտէն հիւքիւմէթին էրմէնիլէրէ դարշը սու ի զանը պիր ազ տահա գուվվէթ քէսպ էթտի: Թիւրք հիւքիւմէթի պու մէսէլէյի Վան էրմէնիլէրինէ դարշը «խիյանէթ» ատտ էտիպ, անլէրէ դարշը էթմիշ իտիլի զուլմլար ի-

շիւն անը պիր պէՀանէ թութմադա տա չալըտը, վէ պիւթիւն միլլէթի մահվ էթմէյէ օլան գաստինի պու վազըա իւզէրինէ պինա էթմէյէ սալ էթտի: Անլէրին (Թիւրքլէրին) պու Հալի Թիւրք Ֆիքրինին նէ տէրէճէ պօզուզ իտիլինէ ախէր պիր տէլիլ տիր: Օթուզ սէնէտէն պէրու էրմէնիլէրին դարը վէ գըզլարընը դաշըրմըշ վէ էրմէնիլէրէ դարշը թէսավվուր օլուընապիլէն հէր նէվ դատտարըզ, զուլմ վէ Ֆէսատը իճրա էթմիշ իքէն, տէօնիւպ պիր տէ անլէրտէն զիյատէսիլլէ հէրարէթլի պիր «սատադաթ» մէմուլ էթմէյէ Հազըլարը օլտուղընը զանն էթտիլէր: Պիւթիւն Թիւրքիատա էրմէնիլէր ՄիւթթէՀիտ տէվլէթլէր (Ելայտ Նէյթընգ Եալսուտ Անկէթալիք) իլէ Հէմէֆեհար իտիլէրի սըրը տէյիլ տիր: Լաթիֆէմիզաճ պիր Թիւրք դազէթասընըն տէտիլինէ կէօրէ, «մուհարէպէնին նէ րատտէ եա նէ քէրթէտէ իտիլինի անլամազ իսթէրսէն էրմէնիլէրին եիւզիւնէ պազ: Էլէր անլէր կիւլիւմսէյօրլար իսէ, ՄիւթթէՀիտլէր դալէպէլի չալմադտա, էյէր եիւզլէրի էքէի իսէ, մուհարէպէյի Ալմանլար դազանմադտա տըրլար:» Էյէր Օսմանլը թէպասաընտան պուլուընան պիր էրմէնի ասքէր Րուս օրտուընա կիրէր իսէ, նի զամէն պու պիր ճիւնՀա օլուպ, մէրգուճ ասքէր նիզամա դարշը իշլէմիշ իտիլինտէն ճէգալա միւթաՀազը տըր, վէ լաքին սալթ պիր Թիւրք Ֆիքրի, պէլքի տէ Ալման Եուսըզըր Ֆիքրի նէթիւմէսի տիր քի, պուսու պիր պէՀանէ թութարազ թապիրէ կէլմէզ պարպարըզլարըն իճրասընա ճէվազ վէրսին:

1914—15ին կիւզ վէ գըշ ալարընտա իլէրիտէ փաթըրթըլար զօփաճաղը աշիքեար կէօրիւնիւյօր իտի իսէ տէ, էրմէնիլէր աճալիպ պիր սուրէթլէ գապթ ը նէֆսէ միւթթէտիր օլտըլար: Սէնէլէրտէն պէրու Թիւրքլէրին վէ Թիւրք հիւքիւմէթինին մէսլէքի շու օլմուշ տըր քի, էրմէնիլէրին հիւքիւմէթէ դարշը պիր շէյ էթմէլէրինի իփ ուճը եա սէպէպիլէթ վէրսիլլէր, վէ պուըն սէրրիշլթ եա պէՀանէ էտէրէք էրմէնիլէրի քէսսիլլէր: Էրմէնի րուՀպան վէ միւթէՀալիզանը Թիւրքլէրին պու էսքի տուպարալարընըն իշարէթլէրինի կէօրէրէք, սապըլը վէ պասիրէթլի տավրանմալարը վէ Հաթթա Թիւրքլէրին Հազարէթլէրինէ թէՀամիւլ էտիպ անլէրին արատըզլարը սէպէպիլէթի վէրմէմէլէրի իշիւն էրմէնիլէրէ նասիհաթ վէրմէքտէ օլտուլար: Թիւրքլէր պիր դաշ քէօյ եազսալար

պիլէ, ինթիզամ ալմազ սէվտասընտան վազ կէ-
չին, զիրա պիւթիւն միլլէթին թէլէֆ օլմասըն-
տան իսէ վարսըն պիր դաչ քէօյ խարապ օլ-
տուն»: Իշթէ միլլէթին դաղուպարընըն էրմէ-
նիլէրէ վէրտիքէրի նասիհաթըն խիւլասասը
պունտան իպարէթ խտի:

Մուշարէպէ պաշլատըղընտա, Հիւքիւմէթ
ազատ ֆիքըրլի Թահսին փաշայը հէրի չաղըրըպ
անըն եէրինէ էնվէր փաշանըն գալն պիրատէրի
ձէվտէթ փաշայը կէօնտէրտի: Զէվտէթին կէլ-
մէսի էրմէնիլէրին ֆիքըրլէրինտէ օլան րահաթ-
սըղըղը պիր գաթ տահա արթըրտը: Թահսին
կիպի «Կիւվէնիլմէզ» պիրինին կէրի չաղըրըպ
եէրինէ ձէվտէթ կիպի «Կիւվէնիլը» (եա տա
զըթալ մէպտէսինէ Հէմէֆէար վէ եարաշըզ)
պիրինին կէօնտէրիլմէսի էֆէհարը ումուսիլէ-
յի պուլանտըրտը: Էօմրինին պէօյիւք գըսմընը
Վանտա կէչիրմիշ օլան ձէվտէթ՝ իփիլլէ գու-
ուլա էնիլմէզ պիր ատէմ խտի: Հալ ու քէլֆի-
լէթլէրէ կէօրէ, էրմէնիլէրլէ կեաւ տօթմանէ,
կեաւ խասիմանէ տալրանան, գուրնաս, միւ-
րայի, գոտուրդան վէ ըսըրդան թապիաթլը
պիր ատէմ օլուպ, էրմէնի մէսէլէսինին Հալլը
սալթ էրմէնիլէրին մաշվըյա միւմքին տիր տէ-
յիւ իտտիա էտէն Թիւրքլէրտէն պիրի խտի: Ա-
նըն կէօնտէրիլմէսինին պաշ մազսէտի Վան վի-
լայէթինտէ պուլունան պիւթիւն էրմէնիլէրի
թէլէֆ էթմէք իտիյսէ տէ, Վանտա պուլուն-
տուղը իւք իքի իւչ աչ անըն պու մազսէտինէ
մուվաֆըզ տէյիլ խտի: Զէվտէթ Գաֆգասիյա
կիտիպ օրատա Բուսլարա գարշը օլան մուհա-
րէպէյէ էլ գաթմըշ իտիլինտէն, Հէմ տէ Բուս-
լար Վանա եազլաշմագտա իտիքլէրինտէն Վան-
տաքի Թիւրքլէր էրմէնիլէրէ գարշը խսիմանէ
մուսմէլէ էթմէլէրի իշլէրինէ կէլմէզ խտի: Վէ
լաքին պահարըն իպթիտալէրինտէ Բուսլար կէ-
րի չէքիլմէլէ պաշլատըլար: Պու շէյ թամմ
Թիւրքլէրին տէօրթ կէօզլէ արատըղլարը պիր
ֆուրսաթ խտի, զիրա Բուսլարըն կէրի չէքիլմէ
լէրի էրմէնիլէրէ իմտատ կէլէպիլմէէք գափու-
ղը գափամըշ խտի: Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր էօ-
թէտէն պէրու ատէթ օլտուղը իւզրէ Թիւրքլէր
կէրի չէքիլմէն տիւմէն (Բուս) ասաքիրինին իւ-
զէրինէ Հիւճիւմ էտէմէք եէրինէ, սիլաւ վէ մա-
քինալը Թօլլարընը Վան վիլայէթինին քէօյլէ-
րինտէքի էրմէնիլէր իւզէրինէ չէվիւրտիլէր: Գա
տիմտէն պէրու Թութմուշ իտիքլէրի մէսլէքէ
կէօրէ, էրմէնի գատընլարըն կիւզէլլէրինի միւս

լիմանլար արատընտա փաշլաշըպ, քէօյլէրի
եաղմալատըլար վէ էվլէրի աթէշէ վէրտիլէր
վէ էրքէքլէրի պիր չօզ կիւն քէսմէքտէ տէվամ
էթտիլէր: Ապրիլին 15ինտէ Ախոնձլը 500 էք-
մէնիյի Սուլթանըն պիր իրատէսինի իշիթմէք
պէհանէսիլլէ պիր արայա կէթիւրիպ, կիւն պա-
թմը սըրասընտա քէօյիւն տիշարըսընա կէօ-
թիւրտիլէր վէ Հէր պիրինի տէ Թօփա թուրուպ
թէլէֆ էթտիլէր: Վէ Վան կէօլլէնին չիմալ
Թարաֆընտա վազի 80 էրմէնի քէօյլէրինտէ
պու տէհէթլի Հալ թէքրարլանըպ պէօյլէսի
վաշլի պիր ուսուլ իլէ իւչ կիւնին իշինտէ
24,000 էրմէնիյի թէլէֆ էթտիլէր: Թիւրքիւն
լիսանա ալընմազ ալազլըզ վէ պօղուզլըղընը
պէյան էտէն սալթ պիր միսալ վէրի իսէմ քի-
ֆայէթ էտէր: Շատախտա պիր փաթըրթը գօփ
մուշ իտիլինտէն, ձէվտէթ Վանըն էրմէնի միւ-
թէհալլիգանընտան տէօրտիւնէ էմր էթտի քի
կիտիպ էհալիյի թէսքին էթսինլէր: Պունլար
եօլա չըղըպ, եօլլարը իւզէրինտէքի Հէր քէօ-
յիւն էհալիսինէ նասիհաթ էթտիլէր քի Հիւքիւ-
մէթէ միւթի պուլունսուլար: Վէ լաքին պու
տէօրթ քիմսէլէր քէնտիլէրէ իհալէ օլունան էմ-
րի իճրա էթտիքտէն սօնկրա պիր Գիւրտ քէօ-
յիւնտէ գաթլ էտիլտիլէր:

Միւքէրնիմ՝ ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Copyright, 1918, Doubleday, Page & Co.

(Տէվամ օլունամագ)

ՄԻԻՖԻՏ ՄԻԻԼԱՆԱԶԱԼԱՐ

Էյէր Ալլահ սանա գէնկիլիլիք վէրիւսէ, ա-
նընյա եալընըզ սէն մէսուտ օլմա, սանա միւհ-
թամ օլանլարը տախի Հիսսէտար էյլէ քի սէն-
տէն տահա պէօյիւք օլան գէնկիլիլէրէ էյի իպ-
րէթ օլասըն: Էյէր Փաղըրլիք վէրիւսէ գէնկիլն
իմանընը, մէսրուր վէ միւֆէրրաւ գալպընը վէ
Ալլահա իթիմատընը ֆիլիլիյաթլէ կէօսթէրէրէք
ախէրլէրէ էյի վէ Փախտէլի իպրէթ օլ:

Ճինս ի պէշէրի սէվէնլէր վէ տիւնեանըն
թէգատտիւմիւնէ խահիշքեար օլանլար՝ ճէհտ
սահիպլէրի տիրլէր, լաքին գէմանը մաղիտէ
Հիւքմէ էտէն միւտհիշ ճէհալէթ ի ումուսիյի
ճիւզի ճէհալէր տէֆէ միւգթէտիր օլամատը-
լար: Հալը Հաղըրտա գալանը տա եինէ ճիւզի

ճէշտէր տէֆէ մուվաֆֆադ օլամաղլար:

Էյէր պիրիսի իմէ մալիք օլապիլիրսէ, միւ-
ճէվէրաթտան էյի տիր չիւնքի միւճէվէրաթ
քէնտիսի փարլար, լաքին իմ սաՀիպինի փար-
լատըր: Մամաֆիհի միւճէվէրաթըն նէ ազլը
վար նէ տէ իլմի. օլ սէպէպտէն ինթիխապ պիլ-
մէդ, քիմ անը սաթուն ալապիլիրսէ, անա կի-
տէր. օ՛ կիւղէլիտէ չիրքինիտէ, ադիլիտէ ճա-
Հիլիտէ թէգեին էտէր, լաքին իմ ալիճէնապ
արիֆ ճէՀաա օլանլարա կիտէր չիւն պիլիր քի
աՀմադ, սէֆիհ վէ ճաՀիլէ կիտէրսէ անլէրտէ
քէնտիսինէ մէվզի պուլամադ:

Պիր տիրՀէմ ալթուն պիր էվ տօլուսու գու-
րու օթտան զի գըլմէթ տիր. Հէր իքիսինիտէ
աթէշէ աթ, օթ Էանըպ մաՀվ օլուր, ալթուն
իսէ տաՀա խալիս օլարադ էլէ կէլիր: Լաքին
ադիլ վէ էյի ատէմ պիր չօդ գանթար ալթունա
Փաիդ տիր, չիւնքի ալթուն գէմանի վէ կէչի-
ճի տիր ազըլ իսէ էպէտի օլուպ, ատէմ էօլսէ
պիլէ ազըլ քէնտիսիլէ պէրապէր կիտէր,

Հիշ զաղապլանմայան կէվէք ատէմ տիր:
Տաիմա զաղապլանան ազըլսըզ վէ սէրթ ատէմ
տիր, լաքին զաղապլանը թէսքին վէ նէֆսինի
զապթա միւզթէտիր օլան Փաթիհ տիր:

Խալիք Հիշ պիր շէյի Փաիտէսիշ Էարաթ-
մատըղը կիպի փէք չօղլարընը ինսանլարըն
կէօնէնէլէրինէ վէ Փաիտէլէրինէ վասիթա իթ
թիխադ էթմիշ տիր: Աղաճլարըն, չիշէքլէրին,
գէմինին թիւրապլանտա տէրեատա վէ տէնիգտէ
պուլունանլարըն լիսանլարը օլուպ տա սէօլէ-
յէպիլսէլէր, պիզի ութանտըրաճադ չօդ սէօդ-
լէրի վէ վէրէճէք փէք չօդ տէրսլէրի վար տըր:

Պու կիւնիւն իշինի Էարընա վէ Էարընընքի
նի տիկէրինէ պրազմաղա իՀմալլըզ թապիր օ-
լունուր (վէ պու խասթալըզ իսէ թիւրքլէրտէ
ուճունի օլմաղլէ չօդ քէրրէ պիզէ տէ սիրայէ-
թէն կէշիշ տիր): Պունուն նէթիճէսի իսէ իշ-
լէրին իւսթ իւսթէ Էրղըլարադ ատէմլէր իւզէ-
րինտէ կէօթիւրիւլմէդ տէրէճէ աղըր Էիւք օլմա
սը տըր: Իմտի Հէր կիւնէ մախսուս օլան իշլէ-
րին չալըք քի թէքԷասիւլ էթմէյէրէք կիւնիւ
կիւնիւնէ իՀմալլըզ թէսվիյէ էտէսին:

ՅՈՎՀ. Պ. ՉԱՏԸՐՃԵԱՆ

Պրուֆիլմ, Ն. Ե

ՍԱԼ Ը ՍԱՊԸԳԱ ՏԱԻՐ

Պինկ տօգուզ Էիւզ օն սէքիզ սալ, միսլի թույուր
ուչուպ կիթտին

Էօմրիւ պէշէրտէն պիր սէնէ տաՀի զաչպ
իտէրէք պիթտին

Աչ տէֆթէրիւ կէօր Հիսապըն, քէարմը Էօգսա
զարար մ'էթտին

Թէֆէքիւր էլլէ է՛յ տօսթում, Հալալա Հարա՞մ
մը գաթտըն:

ԹԵՒԵՐԻՐԻԻՐ

Ինանմա շան ու շէրէֆէ, ալտատըյօր տիւնեա
պիզի,

Ֆիքիրտէն գըլմա Փէրամուշ, զիքը էթ տայմա
պու սէօղիւ:

Շու ուրում էտէն սէնէնին տէվր ու տաիմինտէ
Հէր պար,

Ինճիթմէտին՝ մի չօդ քէսան, Էօգսա էտինտի՞ն
մի պիր Էար.

Ֆադիր մէմնուն էյլէտի՞ն մի, Էօգսա աղլաթտըն
մը զար զար,

Ֆիքիրտէն տուր էթմէ ասլա զիքը էլլէ քի վար
տըր մէզար:

Խասթա օլանը զիյարէթ, էօքսիւզ Էօգսուլա
մէրՀամէթ

էտիպ էտինտինտէ տուա, զամմ չէքմէ սօնուն
սէլամէթ,

Կէօսթէրմէտինտէ լէթաֆէթ, ազըպէթին փէք
վէխամէթ,

Գուսուրլարըն իզրար իլէ անճադ պուլուրսուն
սէլամէթ:

Հէմ ճինսինէ Էարտըմ իլէ գըլտըն՝ մը ըիզալը
Թաալա,

Էօգսա կիւվէնիպ մալինէ, քէնտին կէօղէթտին՝
մի պալա,

ԱլլաՀա օլան պօրճունու, չիւքը իլէ էթտին՝ մի
էտա,

Էօգսա վազթըն տադիգէսին օլսուն է՞թմէտին
մի Փէտա:

Սէվտիւն մի խալիպին գուլուն, անլէրտէն տէ
սէվտիւն մի:

Եօգսա պի ֆիթուր եաշալըպ, նատան տըր շու
տէնիլտիւն մի:

Թէօվպէ ու իսթիդֆար իլէ կիւնաշընտան
սիլիստիւն մի:

Եօգսա պի գալտ պուլունարագ, չէյթանը
սէվիստիւն մի:

Քիւթիւլ ի մուգատտէս էմըի աթալարընա
իթասթ,

Վաճիպէլ ի ալի խըտմէթ, ճաշիլէ փէնտ ու
նասիւլթ:

Էտէրէք վաղիֆէն էտա, պուլտոն մու գալպին
տէ րաշաթ

Եօգսա լաթիֆ կիւլէր եիւլլէ կէօսթէ՞րմէտին
մի լէթաֆէթ:

Աղիզ քիթապ թէպշիր իլէ եարատանը պիլտիր-
տիւն մի,

Եօգսա շօլ քիմսէլէր կիպի տինսիզլիլէ տօլ-
տուրտոն մու:

Նամուս չիքէսթ պէտղէպանլըք իլէ ատէմ
էօլտիւրտիւն մի,

Եօգսա պիքէս քիմսէլէրէ եարտըմ էտիպ գալ-
տըրտըն մը:

Ջըպլադ օլան ֆագիրլէրէ տիւրլիւ լիպաս
կէյաթիւտիւն մի,

Եօգսա ինսաֆ էթմէյէրէք, լապիսլէրի սօյտուր
տոն մու:

Տիւնեա աչդ ու սէվտասըլա աճիզ ֆիքըրին
տօլտուրտոն մու:

Եօգսա թէմիզ եիւրէք իլէ Աղիզ Բուհա եէր
գօյտոն մու:

Ֆէյզի օլտուն Հազգտան մէտէտ, քի օ էտէր
պէզլի նիյմէթ,

Սաղ օլանլարա մէրՀամէթ, էօլմիւլլէրէ լութֆ
ու րաշմէթ

Տօթում եօրմա սէն ֆիքըրին, չէքմէ ասլա
ղամմ ու գաշմէթ,

Հազգը թանըլանլար իշիւն նօգսանսըղ տըր Հէր
պէրէքէթ:

ՄԻՍԱՔ

ՄԷՍԼԷՔԷԹՏԷՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Վեր. Սամուէլ Բէճէպեան քէնտինէ կէմիշ
օլան աթիտէքի մէքթուպը «Կիլիկիա» տա նէշը
էթմէք իշիւն պիզէ կէօնտէրմիշ օլարագ, մէմ-
նունիյէթլէ անը գապուլ վէ գարիունա թագ-
տիմ էտէրիզ:

Սէվկիւլիւ տօսթում,

Տօթօր Վարդան ֆօլատեան վէ աիլէսի
Մարաշտան սիւրիւլմէտի: Ճիւմլէ աիլէ խալը
սաղ վէ սէլիմ իտիլէր: Տօք. ֆօլատեան պիր
վազըթ պէլէտիլէ Հէքիմի օլտու: Հէր Կիրակի
կիւնիւ Պիրինճի Գիլիսատա Միսիս ֆօլատեա-
նը վէ Տօթօրը կէօրիւր իտիմ: Տօք. ֆօլատ-
եան վէ Կարապետ աղա Պիլէզիկեան մաշալլի
Հիւքիւմէթ վէ ասքէրի մէմուրլար եանընտա
պէլի վէ թէսիւրի օլտուգլարը սէպէպտէն է-
փէյի ճանլար դուրթարտըլար վէ չօղլարըն աճ
էօլմէմէլէրինէ եարտըմ էյլէտիլէր:

Մաէթթէէսիւֆ Վեր. Գ. Տէրպօղոսեան
(Այնթապ Պիրինճի Գիլիստինին չօպանը) Տէր
էլ Զօրտա էօլտիւրիւլտիւ վէ ֆամիլեասը աճը-
յա տաշանամալարագ վէֆաթ էյլէտի: Հաքէզա
Կարուճ էֆ. Գարամանուկեան վէ էվլատլարը,
վէ Վեր. Յակոբ Նաճարեան այնի մաշալթ
գաթլ օլունտուլար: Տէր էլ Զօրը Էրմէնիլէր
նէսլլէրճէ ունուտամաղլար: Լութֆի խօճա Պա
պիկեան վէ ՅովՀաննէս էֆ. Հասըրճեան էօյ-
տիւլէր տէյու սէօյլէնտի, լաքին օնլարըն Հա-
լա սաղ օլտուգլարընա տաիւր իմարէլէր մէյտա-
նա չըգըյօր իտի: Վեր. Տէր Պօղոսեանըն չօճուգ
լարընտան եալընըղ Յակոբ սաղ գալմըշ. օ տա
փէր փէրուշան վէ սաՀիպսիզ Արապ Հատըրլա-
րը արասընտա տօլաշըյօր իմիշ:

Այնթապ Սթէյշընընտան 12 գատար վաիզ
վէ չօպանլար գալ էյլէտիք. — Աքքէլեան, Գուն
տագճեան, Էսքիճեան, Ինկիլիգեան, Տօքուգ-
լեան, ՎեՀապետեան վէ դաշրի:

Վեր. Աստուր Սօլագեան Գիլիստէ Հէմ չօ-
պանլըք խըզմէթինի կէօրտի, Հէմ տէ իանէ վէ
200 էօքսիւզլէրէ նէգարէթ էյլէտի: Այնթապ-
տա Գրիսթիանլարա իպատէթ էթմէք վէ նի-
քեաշ էյլէմէք եասագ օլտու, լաքին Մարաշտա
իւշ Բողոքական, Իքի Գաթուլիկ վէ պիր Լուսա-
ւորչական քիլիսալար աչըք իտի:

Հաճընը Զէյթունտա էթտիլէրի կիպի,
քեամիլէն աթէշ իլէ խարապ էյլէտիլէր, էթ-

րաֆ օլան պազը էվլերտէն մատա: Օրտա 200
գատար դարըլար վէ էօքսիզլէր Միսս Վօնըն
նէզարէթի թահթընտա գայրըլտը: Վերք. Ա.
Շիրաճեան, Կ. Յարութիւնեան, Ա. Յարութիւնեան,
Գումրուեան, Րըզեան, վէ Աղպապ-
եան սաղ տըրլար: Պատ. Խարալամպօս, Մարաշ
տա պազը պաշդալար իլէ իտամ էտիլտի: Պիրա
տէր վէ Հէմէլթէնիզ Հազգընտա Հիշ պիր շէյ Ի-
շիթմէտիմ: Համբարձում աղա Րէճէպեան, օզ-
լու Միսաք էֆ. վէ Փամիլեասը Րազգատա դա-
յէթ փէրուշան իսիլէր. անճաղ պիր քերքէ
հարտըմ եէթիշտիրէպիլտիմ: Նազլիյէթլէր եազ
մազ իլէ թիւքէնմէզ վէ սէօյլէմէք իլէ պիթմէզ:
Շիրմտիլիք պազիլէրի գուրթարմազ վէ «եէնի
էրմէնիսթան» իշիւն Հալլէմազ սըրասը տըր:

Ճ. Ս. ՄԱՐԹԻՆ

ՓՕԼԻԹԻԳԱ ԱԼԷՄԻՆՏԵՆ

Ֆրանսանըն Խարիճիյէ Նազըրը Մ. Փիշօն
էրմէնի Հէյէթ ի բէսմիլէրինէ իսպար էտիպ
չօզճա Ինկիլիզ, վէ գըսմէն Ֆրանսըզ վէ եէրլի
տէմիշ տիր քի, Շարգի Լէգէոն թապիր օլունան
ասքէրլէրտէն իսպարէթ օլտունուն մէվնուտի-
յէթի խիթամա կէլմիշ օլարազ, անըն եէրինէ աշ
րը ալըր էրմէնի վէ Սիւրիալը Լէգէոնլար (ա-
լալար) մէվնուտ օլաճազլար՝ Շարգի Լէգէո-
նըն թէշքիլաթ նիզամլարը ուսուլլընճա:

Տիկէր թարափտան Կիլիկիատա պուլունան
կէօնիւլլիւ ասքէրլէրին հազտըզլարընա կէօրէ
էրմէնի ասքէրլէրէ խապէր վէրիլմիշ տիր քի,
քէնտիլէրին ասքէրլիք միւտտէթի խիթամա կէլ
միշ օլարազ, թէքրարէն մուալլէն պիր միւտ-
տէթ իշիւն ասքէր հազըլմաղա տալէթ օլունուր
լար: Մ. Փիշօնըն վէ կէօնիւլլիւլէրին վէրտիք-
լէրի խապէրլէր արասընտա պիր ալազա վար
տըր կէօրիւնիւզօր:

* * *

Իսթանպօլտա էրմէնի զազէթալար տախի
հազմըշ օլտուզլարը Հալտէ Մըսըր իւզէրի խա-
պէր կէլիյօր քի, Թիւրք Հիւքիւմէթի էրմէնի
սէվգիյաթը զէմանընտա զուլմ ու գըթալ իշին-
տէ զիմէտիլէ օլան Վալիլէրի, Գաիմմազամլա-
րը վէ Միւտիլէրի մէյտանա չըգարմազ իւզրէ
Պէյօղլունտա պիր տիվանը Հարպ թէշքիլ էթ-
միշ, վէ պու տիվանըն ազալարը պիր Թիւրք,
պիր էրմէնի վէ պիր Րումտան իսպարէթ իմիշ:

Ինկիլիզէ զազէթալար պու (Սալի) կիւնքի
Հալատիսաթ իշինտէ մէզըլար տիվան ը Հարպ
տան պաՀա իլէ, ալնի շէյ Պէլճիգատա վէ շիմա-
լի Ֆրանսատա զալլմըզլար էթմիշ օլան Ալման
զապիթանը Հազգընտա տախի ճարի օլուպ, սա
պըզ Գալլը պիլէ քէնտի Հազգընտ էմրլէրինտէն
տօլալը մուՀաքէմէյէ շէքիլէճէք տէյօրլար:

* * *

Լօնտրատա էրմէնիլէր իլէ Րումլար չու սօն
գըթալլարտա էօլմիւշլէրինին զիւրինէ պիրլիք-
տէ խըտմէթլէր իճրա էտէրէք, Գիլիսատան չըզ
տըզտան սօնկրա Թրաֆալար Սըուէր մէյտա-
նընտա Րումլար իլէ էրմէնիլէր արասընտա սըզը
պիր պիրատէրլիք ազտընը բէսմէն իլան էտէ-
ճէքլէր իմիշ:

Վէնիզէլօս քէնտիսի ճէսուր պիր ասքէր օ-
լարազ էրմէնի գահրամանլարընա Հիւան ի թէ-
վէճճիւհ իլէ մուամէլէ էտէյօր, վէ պու իքի միլ
լէթլէրին կէշմիշտէ պազը տէրէճէ նիֆազլարըն
տան Թիւրք իսթիֆատէ էյլէմիշ իտիլինի պի-
լէրէք, շիմտի օլ կիւնիւքլէրին տէֆիւնէ, վէ
արալարընտա իթթիֆազ վէ իմթիզաճ Հուսու-
լինէ Հալլէյօր:

ՎԷՑԱԹ

Թէէսիւֆ ի ազիմլէ իշիթտիք քի, Թրոյ-
տա միւթէմէքքին Մարաշը Արմենակ էֆ. Ա-
րիւկեանըն իլք քէրիմէսի Տիկ. Մալրանյշ Թուզ
լաճեան՝ գուճազընտաքի իքի հաշընտա օլան
չօճուզըյլէ պիրլիքտէ՝ շէտիտ ինֆիլէնզատան
միւթէսսիւրէն աշնի կիւնտէ վէֆաթ էթմիշլէր,
վէ ազ էվվէլ տիւնեայա կէլմիշ օլան զըզ պէյ-
պի՝ տիկէր իքի չօճուզլարլա պէրապէր անա-
սըզ գալմըշ տըրլար:

Արեգեան Փամիլեասը իլէ փէք հազըն միւ-
նասիպէթիմիզ օլարազ, պիրլիք քի պու չիֆ-
թէ տարպէ անլէրի փէք մաՀղուն վէ մաթէմնաք
գըլմըշ իսէ տէ, Հազիդի իման վէ Փազիլէթ
սահիպլէրի օլան վալիտէյն Ալլահա թէվէքիւ
լէն Անըն բուՀընտան թէսէլլի գապուլ էտէճէք
լէրինէ ինանըրը: Գէզա կէնճ Միւթէվվէֆէյ
նին զէվճի Պրն. Արամ Թուզլաճեանա տօղրու
քէմալ ը իշթիրաքըմըզ պէյանլէ եէթիլէրի-
նի սիյանէթ վէ փէրվէրտէ էթմէքտէ ճիւլէմի-
զին Փէտէրի օլան Չաթ ը Գատիրին լութֆ ու
ինայէթի Հազգընտա թէմէննի էտէրիլ:

ԿիլիկիԱ